Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…1921 оной …21-һээ гарана | № 82 (14193) | 1976 оной апрелиин 8, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

ТОННЕЛЬ МАЛТАГДАЖА ЭХИЛБЭ

…Байгал-Амарай түмэр … барилга ехэ удха ша… Хэдэн зуун жэлдэ …жо хэбтэһэн дулии бү… тайга газарнуудые ту… барилгашад бүри … һэргээһэн шэнгеэр …дана. Мүнөө эндэ хүдэл… түлэг дундаа · ябуулаг… БАМ — Тында гэжэ … дээрэ поезднууд болзор… урид ябажа эхилээ. 70 … баригдаа. 1200 кило… автомобильнуудай … харгы татагдаа, ба…шад хүдэлмэреэ улам …йгээр ябуулжа байна. … КПСС-эй ЦК-гай Ге…льна секретарь Л. И. …жнев партиин XXV … дээрэ хэһэн тоосоото …эл соогоо тэмдэглээ

…партиин XXV съездын …хэбэринүүдээр зориг… БАМ-ай барилгашад … улам эршэтэйгээр …жэ байна. Буряад оро… …ото нютагуудта хүдэл…һан барилгашад арба… табан жэлэй түрүүшын … даабари болзорһоонь … дүүргэхэ гэһэн мүры… оролсоод. ехэ шан… хүдэлжэ байна. Байга… Хойто-Муяын хаданууд … хамта дээрээ 22 ки… ута тоннель малтаг… юм. «Трансвзрывпром» … 88-дахи управле… 11-дэхи тоннельнэ от… хүдэлмэришэд Байга…даннууд доогуур тон… малтахаар бэлэдхэл … эхилһээр үнишье бо… Гэбэшье богонихон … соо 200 метр үргэн, 1000 метр ута газарта модон отологдожо, газар малтаха оньһон түхеэрэлгэнүүд, трактор, машинанууд асарагдана.

«БАМтоннельстрой» управлениин Владимир Усенкын хүтэлбэрилдэг 6-дахи участогай хүдэлмэришэд Дабаан дээрэ удаан саг хүдэлжэ, ехэ ажал хэһэн юм. Эдэнэр эгээл түрүүлэн Байгалай тоннель малтаха эрхэ олоһон байна. Владимир Усенкын участогай хүдэлмэришэд Москва хотодо метро барилсаһан, Абакан — Тайшедэй түмэр замай барилгада хүдэлһэн байна. Сэхыень хэлэхэдэ, эдэнэр газар доро хүдэлхэ хүнгэн бэшэ ажал һайн мэдэхэ болоһон, дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэд юм. Эдэнэр байгаалиин бэрхэшээлнүүдһээ айжа сухарихагүй, ёһотойл баатарнууд гээшэ. Эгээл тиимэһээ Байгалай тоннель барилсажа эхилбэ бшуу.

БАМ-ай барилгашад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абанхай, габшагайгаар хүдэлжэ байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Владимир Усенкын даадаг участогай хүдэлмэришэд ажалай һүүлээр; тоннелиин малтагдажа эхилһэн газарта; БАМ-ай барилгашадта асарагдаһан түхеэрэлгэнүүд.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фототекст.

ХОНИДЫНЬ ЭХИРЛЭНЭ

Борьёогой совхозой түб һуурин Белоозерскһээ хоёр-гурбан модоной газарта Д. И. Эрдынеевэй даадаг эхэ хонидой отара байражанхай.

— Манай совхозой табан отарада хоёрдохи хонишодоор табан Эхэ-геройнууд ажалладаг юм. Нэгэндэнь мүнөө ошохомнай, — гээд партийна комитедэй секретарь Ж. Ц. Ванкеев манда хөөрэбэ.

Томо гэгшын байшан. Хонишодой эгээл хүлгөөтэй үе — түл абалгын түлэг дундаа ябажа байһан саг. Үдын хойно ажалай забһарта хонишодой сайлахаяа гэртээ ороод байхадань дайралдабабди. Хонишоной булантай. Тэндэнь эдэнэрэй абһан социалис уялга барлагданхай, ханадань хадаатай байна. Зуун эхэ хонин бүриһөө 101 хурьга абаха түсэбтэй, тиихэдэ социалис уялгань 120 хурьга абаха гээд бэшээтэй. Хонин бүриһөө 4,3 килограмм ноохо хайшалха, эхэһээнь таһалха болотор хурьган бухэнние 23 килограмм болгохо гээд унишанабди. Мүн тэндэнь мүрысөөнэй ябаса таба-табан хоногоор харуулдаг бюллетень үлгөөтэй. Эндэнь түл абалгын ябаса аржыса харуулаатай.

Дугар Ишиевич сайламсараа түргэхэн газаашаа гараба. Байгша оной мартын тэн багаар — хонидой эгээл олоороо хурьгалжа байхада ябагдаа. Мүнөө хонидынь гол түлэб хурьгалаа. Отарада 468 хонин хурьгалһан байна. Гурбадахяа түл үгэжэ байһан хонид гэнэ. Эдэнэйнь 127-ниинь эхирлэжэ, хамтадаа 594 хурьган абтаад, томо болгогдожо байнхай. Түл абалгын үедэ 3 хүн хурьгашан боложо ерэдэг байна. Гурбадахи хонишон Федор Гореевтээ түл абалгын үедэ Эрдынеевтэнэй үнэхөөрөө үдэр һүнигүй хүдэлжэ гарадагынь эли ааб даа. Бригадна гуримаар хурьгадаа абана.

Гэрэй эзэн Цыбикжит Митаповна — дунда зэргын наһанай эхэнэртэй хөөрэлдэнэбди. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые ехэ баяртайгаар угтаһан тухайдаа хөөрэнэ. Съездын материалнуудтай танилсаад байхадаа, хүн зоной зосоо уужам, сэдьхэл тэнилээн, арбадахи табан жэлэй түсэбтэ даалгабари бэелүүлхын тулада хүсэ шадалаа зорюулан хүдэлжэ байһанайнь гэршэ эдэнэрэй бодото ажалынь болоно, саашадаашье эршэтэйгээр хүдэлхэ байһанаа мэдүүлнэд.

Хонишоной хүнгы бэшэ ажалда хүдэлхэһөө гадна, Цыбикжит Митаповна 11 үхибүүдые хүмүүжүүлжэ байна. Нэгэ хүбүүниинь армида алба хэнэ. Нүгөө Георгий хүбүүниинь Бүхэсоюзна габшагай барилга — Гусиноозерскын ГРЭС-тэ трактористаар хүдэлжэ байна. Лида басаганиинь гэртэхинтээ хамта ажаллана. Зургаан үхибүүдынь һургуулида һурана. Хоёр багашуулынь үшөө һургуулида ороодүй.

Ажалдаа түгэс мэргэжэһэн үнэхөөрөө малша бэрхэ солото хонишод Борьёогой совхоздо ходо байдаг байгаа. Табяад, жараад онуудта Социалис Ажалай Герой Б. С. Дабаев, Д-Н. Балданов, Дуринов гэгшэд эрхим ажалаараа совхозоо ходо суурхуулжа ябаа. Эдээнэй хэрэгые халажа абагшад — бүхы республика дотороо суурхаһан хонишодые зон һайн мэдэхэ болонхой. Эдээнэй тоодо Эрдынеевтэн оролсоно. Ажал хэрэгэйнгээ үнэхөөрөө мастер болоһон хүнүүдтэй хөөрэлдэнэбди гэжэ ойлгогдоно.

— Хэды тахяа тэжээнэбта, хэды үнеэдтэйбта гэһэн асуудал хонишодто табигдаба.

— Далан тахяа, хоёр үнеэ баридагбди, — гэжэ гэрэй эзэн хэлэнэ.

Хонин ажал тухай, хонидой түл абалган тухай ярилдажа байһан аад, юун тахяа, үнеэд тухай асуудал гарабаб гээд хүн бү һануужан. Түл абалгада энэ сэхэл хабаатай асуудал юм. Юуб гэхэдэ. Борьёогой хонишод тахяагай үндэгэ үнеэдэй һүнтэй холижо, уурагшуу холисо хээд, нарай хурьгадгаа уулгажа тэбеэрүүлдэг гуримтай болонхой. Эдээнэй олон хурьга абадаг нэгэ «нюусанууд айнь» нэгэн энэ болоно. Саада тээнь, хонишодой сусаршагүй ажал эдээндэ амжалта асарна ха юм даа.

Д. ЖУГДУРОВА.

«ЗАВЕТЫ ИЛЬИЧА» СОВХОЗДО

ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭГДЭНЭ

«Заветы Ильича» совхоздо газар һайжаруулха габшагай хоёр һарын соносхогдоһонһоо хойшо энэ талаар хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна. Нютагай ба минеральна утэгжүүлгэ зөөдэг тусхай бригада бии болгогдоо һэн. Тэдэнэр һүүлэй мэдээгээр 200 гаран гектар нуга сабшалан дээрэ 60-аад тонно минеральна утэгжүүлгэ хаяжа гараагаа. Тиихэдэ 100 гаран тонно нютагай утэгжүүлгэ уһалагдадаггүй 100 гектар полидо гаргагдаа. Тэрэшэлэн уһалагдадаг поли дээрэ 3000-гаад тонно наг шэбхэ зөөгдөөд байна. Мүн хоёр модонһоо үлүү зайда нуга сабшалан хорёологдоо. Энэл тухай зайтай газарта хорёо заһагдаа. Хорёо бариха 4000 гаран һургааг бэлэдхэгдэнхэй.

Үдэр ерэхэ бүри дулаан болоно. Тиин габшагай хоёр һарын туршада хэгдэхэ хүдэлмэри бүри эршэтэйгээр, үргэнөөр ябуулагдахаар хараалагдана. Жэшээлхэдэ, тэжээлэй ургамалнуудые тариха полидо эммиачна уһан оруулагдаха юм. Гадна, поли болон нуга, сабшалангай шулуу шохой түүгдэхэ, мүнөө хэгдэжэ байһан хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Габшагай хоёр һарын хүдэлмэри бэелүүлгэдэ механизаторнууд Д. Ш. Чимитов, В. Х. Кокорин, А. К. Перов, луговодууд Д-Н. Раднаев, Н. И. Кокорин болон бусад һайнаар хүдэлнэ.

МЕХАНИЗАТОРАЙ МЭРГЭЖЭЛДЭ ҺУРАНА

Энэ совхоздо механизаторнуудые бэлдэхэ, тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар курса 1967 онһоо хойшо таһалгаряагүйгөөр хүдэлжэ байнхай. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 60 гаран хүн механизаторай мэргэжэлтэй болоо, мүн олон тоото механизаторнууд мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Тус курсые ахахын ахамад инженер П. Б. Банзаров шадамар бэрхээр хүтэлбэрилнэ. Курсын хэшээлнүүдтэ совхозой ахамад агроном А. Н. Барнаков ба бусад мэргэжэлтэд хабаадуулагдадаг юм. Курсын хэшээлнүүд долоон хоног соогоо нэгэ удаа ноябрь-декабрь һараһаа эхилжэ үнгэргэгдэдэг болонхой.

Байгша оной һуралсалай жэлдэ 20 тухай зон курсада һураа. Тэдэнэй 8-ниинь анха түрүүшынхеэ механизаторай мэргэжэл шудална. Харин бэшэнүүнь эрдэм мэдэсээ, мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Нигээд тэдэнэр һаяын сагта бултадаа шалгалта бариха юм.

Энэ курсамнай өөһэдынгөө механизаторнуудые бэлэдхэхэдэ ехэ туһатай гэжэ совхозой ахамад инженер П. Б. Банзаровтай уулзахадамнай хөөрөө һэн. Энэншье буруу бэшэ. Юуб гэхэдэ, энэ курса анха түрүүн дүүргэһэн А. А. Демин, А. В. Хлебодаров, Б. Д. Будаев, Д. Ц. Очиров гэгшэд ажахын бэрхэ механизаторнууд гэһэн суутай болонхой.

Д-Р. ДАМБАЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

СОВЕТ-ШВЕД ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын, Швециин Премьер-Министр У. Пальмегэй хоорондын хөөрэлдөөнүүд апрелиин 6-да Кремль дотор эхилээ.

Хани ёһоной, бүтэмжэтэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үеэр совет-швед хоёр талын харилсаа холбооной, тэрэнэй саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудаар һанал бодолнуудаа мэдэлсэбэ. СССР Швеци хоёрой хоорондын харилсаанай тогтууригай, бүхы хэм хэмжээндэ улам үргэдэжэ байһан ушар тэмдэглэгдэһэн. энээнние политическэ, экономическа ба соёлой холбооной асуудалнуудаар улам үргэдхэхэ арга боломжонууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, уласхоорондын нахардуу байдал саашадань һуларуулха, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрдэг ябадал болюулха, зэбсэгүүдые хуряаха талаар, тэрэшэлэн уласхоорондын бусад хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанал бодолнуудайнгаа тудалдадаг байһые тэмдэглэбэ. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблэсэн гүрэнүүд хоорондын харилсаае таарамжатай зүб, демократическа үндэһэ һуури дээрэ бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ таатай һайн шэнэ арга боломжонуудые нээхэ гээд этигэжэ байдагаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлһөөр.

«КОСМОС-812» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-812» гэжэ зэлжэтэ хэмэл одон 1976 оной апрелиин 6-да Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Замбуулинэй дайдые шэнжэлжэ үргэлжэлхэ зорилготой научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой. Һаадгүй һайнзаар хүдэлнэ. Залан жолоодохо-тоолон тодорхойлхо центр эндэ ороһон мэдээнүүдые шэнжэлжэ байна.

(ТАСС).

Апрелиин 17-до—коммунис субботник

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР БЭЛДЭНЭ

ПРИБАЙКАЛИИН аймагай ажалшад коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдаһан субботнигой үдэрые аймагай промышленностиин 13211 хүдэлмэришэн ажалай эгээл үндэр бүтээсэтэй үдэр болгохо, эрхим шанартай продукци гаргаха гэжэ шармайн оролдохо. Аймагай леспромхозуудай хүдэлмэришэд 2 мянган кубометр модо бэлдэхэ, 600 шпала хюрөөдэхэ юм. Мүн энэ үдэр 5 мянган түхэригэй мебель бүтээн гаргагдаха. Татауровэй автомобиль заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд субботнигой үдэр 1 автомобиль, 5 двигатель заһабарилхаар зоригжонхой. Тиихэдэ 65 мянган хэһэг хирпиисэ, 12 тонно извёосхо үйлэдбэрилэн гаргагдаха.

Аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэришэд бүхы совет хүнүүдтэй адли, коммунис субботнигто гараха юм. Тэдэнэр энэ үдэр 160 центнер һү, 21 центнер мяха бэлдэхээр хараална. Мүн 72 гектар сабшалан сэбэрлэхэ. 450 метр хорёо бариха юм.

Г. СМИРНОВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

* * *

КАБАНСКЫН аймагай 27800 хүдэлмэришэн һуралшад коммунис субботнигто хабаадалсаха. Субботник үнгэргэхэ аймагай штаб байгуулагданхай. КПСС-эй райкомой секретарь Ю. Д. Ангаев энэ штабай начальник юм. Аймаг дотороо Кабанскын совхозой, Байгалай модоной баазын хүдэлмэришэд үүсхэл гаргаа. Энэ баазын 1800 хүдэлмэришэн субботнигой үдэрые ажалай эгээл үндэр бүтээсэтэй үдэр болгон, 400 кубометр модо хюрөөдэхэ, сонхын 150 дүрбэлжэн метр блогуудые бэлдэхэ юм. Мүн энэ үдэр 180 кубометр технологическа зомгоол бэлдэгдэхэ. Хэдэн олон модон, пиломатериал, технологическа зомгоол вагонуудта ашаалагдаха.

«Буржелезобетон» нэгэдэлэй 3-дахи таһагай 290 хүдэлмэришэн 13 мянган түхэригэй продукци энэ үдэр гаргахаар хараална. Тиихэдэ 8-дахи СМУ-ган барилгашад коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байнхай. Тэдэнэр Сэлэнгын ЦКК-гай 4-дэхи, 6-дахи, 17-дохи гэрнүүдэй, хамтын байрын, үхибүүдэй саадай барилганууд дээрэ хүдэлхэ юм.

Кабанскын совхозой ажалшад 16 тонно һү, 17 мянган үндэгэ үгэхэ. Тиихэдэ 100 кубометр хайр шулуу харгы дээрэ гаргаха, 5 тонно түмэрэй хаядаһа суглуулха юм.

А. ВОЛКОВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

ТОДОРХОЙ ХЭМЖЭЭНҮҮД АБТАНА

Яруунын аймагай ажалшад байгша оной апрелиин 17-до үнгэргэгдэхэеэ байһан коммунис субботнигые ажалай, политическэ эдэбхиин оршон байдалда угтажа байна. Субботник үнгэргэхэ аймагай штаб бии болгогдожо, начальнигаарнь КПСС-эй райкомой секретарь Б. М. Боржонов баталагдаа.

13.500 хүн субботнигто хабаадалсажа, 20.500 түхэриг арбадахи табан жэлэй жасада оруулагдахаар хараалагданхай. Һанаһандаа хүрэхын тулада колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулжа байна.

Москва - Сортировочная станциин хүдэлмэришэдэй үүсхэлые дэмжэлгын митингнүүд хаа хаанагүй боложо дүүрээ. Субботник үнгэргэхэ штабууд эдэбхитэйгээр ажаллажа, апрелиин 17-до юу хэхэ байһан тухайгаа хүн бүхэн мэдэхэ боложо байна. Энэ хэрэгтэ үнинэй коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Онсолходо, хамта дээрээ 250 тонно шэбхэ таряалан, сабшалан дээрэ гаргагдаха, 30 гектар поли дээрэ минеральна утэгжүүлгэ тараагдаха, 300 кубометр барилгын шулуун, 2000 кубометр түлеэн, һургааг бэлэдхэгдэхэ, зөөгдэхэ байна.

Нарһатын совхоздо, «Победа» колхоздо, «Сельхозтехникын» аймагай отделенидэ, хэлхеэ холбооной узелда субботнигто бэлэдхэл эгээл һайнаар ябуулагдана.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

…ТИСТНАР …ЛШАЛАА

…гүрэнэй Ленинэй … олон баледнэ … артистнар, рес… композиторнууд ма… агуу барилгын — …рай түмэр замай … айлшалаад, бу…

… ба опереттэнүүдһээ … совет арадай болон … композиторнуу… тэдэнэй програм… …дэһин байгаа. «БАМстрой» трестын … бодхоожо байһан …ульск посёлогой, … һууринай барилга… … бэлиг шада… … Мүн тиихэдэ …най аймагай түб … посёлогой, бу… нютагуудай ансуу… …, загаһашад, бай… … бэдэрэгшэдэй …, композитор… … харуулһан байна … композиторнуудай холбооной секретарь С. Манжигеев нүхэдэйнгөө ажал хэрэг тухай БАМ-ай барилгашадта хөөрэжэ үгөөд, өөрынгөө зохёолнуудтай танилсуулаа. Театрай артистнарай гүйсэдхэһэн номер бүхэниие концерт харагшад удаан альга ташалгаар үдэшөө. Российн Федерациин габьяата артист В. Буруев, Буряадай АССР-эй габьяата артистнар К. Иванова, Г. Эрдынеев гэгшэдые эндэхи ажалшад хани халуунаар угтаба.

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад, айнагай ажалшад артистнарта баяр баясхалан хүргөөд, саашанхи ажалдань ехэ амжалта хүсэһэн байна.

Манай корр.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ШИИДХЭХЫ ҮЕДӨӨ

Хабарай дунда һарын хахадлахаа байбашье, газаа үшөөл хүйтөөр һалхилһаар. Сагай уларилай хэдышье нимэ хагсуушье һаа, Хүрбын совхозой хонишод бии байгаа тэжээлээ гамтайгаар гаргашалан, хонидойнгоо хүшэ тамир алдуулхагүйе оролдоно.

Тээгдэ тосхонһоо зүүлжээ, Хүрбэ голой хойно Дээдэ-Нуга гэжэ газарта түбхинэһэн Р-Д. Дашабыловай гэр бүлэ бүхыдөө 450 эхэ хони харууһалдаг юм. Мүнөө эндэ түл абалга яһала урагшатай үнгэржэ, 400 хурьган абтаад, үхэл гарзагүй түлжүүлэгдэжэ байна.

Нүхэр Дашабылов хонишоноор һаянай ажаллажа байбашье, дүй дүршэлтэй болонхой. Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатай бэелүүлхээр зоригжоһон энэ нүхэр хонин бүриһөө хурьга абаад, һайнаар гүлжүүлжэ байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.
Хориин аймаг.

ЛУГОВОДУУД ЗҮБШЭБЭ

Хэжэнгын аймагай луговодууд сугларжа, 1975 оной ажалай үрэ дүнгүүдые согсолоод, 1976 ондо бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодоруулба. Аймагай уһалууриин түхеэрэлгэнүүдэй управлениин начальник Д. Д. Дугаров тус асуудалаар элидхэл хэһэн байна.

1975 оной турша соо Хэжэнгын, Худанай голнуудай луговодууд, мелиораторнууд зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, «50 лет Октября», Хэжэнгын совхозуудай луговодуудай звенонууд (даагшанарынь П. Т. Гончаров, П-Д. Санданов) даажа байһан сабшалан дээрээ наг шэбхэ, минеральна утэгжүүлгэ саг соонь, һайнаар оруулһанай, уһалһанай, мүн бусадшье шухала ажал эрхилһэнэй ашаар сабшалангайнгаа гектар бүхэнһөөнь 14 центнер шэмэтэй, һайн үбһэ хуряажа абаһан байха юм. Иимэ һайнаар, габшагайгаар хүдэлдэг луговодуудай звенонууд аймаг соо улам олошорно.

Чисаанын совхозой главна мелиоратор К. Я. Овчинников, Худанай совхозой луговод Б. Б. Будажапов, «50 лет Октября» совхозой звеньевод П. П. Гончаров, Загаһатын совхозой главна мелиоратор А. В. Тапхаев болон бусад сугларагшадай урда үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ 1975 ондо хэһэн ажал хүдэлмэри тухайгаа тобшохоноор хөөрөөд, шэнэ табан жэл соо юу хэхэ байһан тухайдаа онсо тогтобо.

Бии байгаа арга боломжонуудаа нарин нягтаар шэнжэлжэ үзэһэнэйнгөө һүүлээр аймагай луговодууд болон мелиораторнууд социалис уялгануудаа баталан абаба.

Сагай уларилай байдалһаа дулдыдуулангүй, сабшалангайнгаа гектар бүхэнһөөнь дунда зэргээр 13 центнер үбһэ хуряажа абаха байна. Тиигэжэ аймаг соо хамта дээрээ 300 мянган центнер үбһэн бэлэдхэгдэдэг болохо юм. Гадна олон жэлэй ногоо тариһан бэлшээриин гектар бүриин ургасые дээшэлүүлхэ зорилго луговодууд урдаа табиба.

Тус суглаанай эсэстэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Р-Д. Г. Баяртуев үгэ хэлээ.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

ҮНДЭР БҮХЭНИИЕ— ҮНДЭР УРГАСАДА

Партиингаа XXIV съездын, мүн КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хүсэндөө хүргэгдэһэнэй ашаар республикымнай колхоз, совхозууд хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар тон ехэ арга боломжотой болоһон байна. Илангаяа юһэдэхи табан жэлэй туршада ажахынуудта газар зүбөөр ашаглахэ, хүрьһэ элдүүрилгые гуримшуулха, һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ бэлдэхэ, тааруу зүб севооборот нэбтэрүүлхэ, тарялан, сабшалан һайнаар үтэгжүүлхэ, буртаг үбһыень сэбэрлэхэ талаар урдынхида орходоо һураггүй ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ.

Эдэ бүгэдын ашаар ажахынуудта газар таряалангай культура зарим тэды дээшэлжэ, ороохо тарянай болон бусад ургамалнуудай ургаса зарим тэды ехэ болоо. Жэшээнь, 1966—1970 онуудайхида орходоо һүүлэй табан жэлдэ бүхыдөө хуряагдаһан ороохо тарянай жэлэй дунда зэргын хэмжээн 6 процентээр ехэ болоо. Илангаяа үнгэрэгшэ жэлдэ республика дотор һайн ургаса абтажа, түрүүшынхиеэ 658.1 мянган тонно тарян хуряагдаад, 201,3 мянган тонной гүрэндэ худалдагдаа. Нёдондо таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 10,3 центнер ороохон, уһалагдадаг газарһаа гектарай 14,4 центнер ургаса абтаа.

Хяагтын аймагай «Родина», Ранжуровай нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай XX партсъездын, Доржо Банзаровай, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра», «Родина» колхозууд болон бусад түрүү ажахынууд бүришье ехэ ургаса хуряагаа.

Сагай уларилай хүшэр хүндэ байдал тохёолдуулаашье һаань, эдэ жэлнүүдтэ олохон тарьяашад, механизаторнууд шэн габьяатайгаар ажаллажа, жэл бүри эрхим һайн ургаса абана. Жэшээнь. Кабанскын аймагай Байгалай совхозой В. Г. Клеменинэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригада бүхы 1482 гектар таряалангай га бүхэнһөөнь 251 центнер ороохо ургуулһан байна. Зэдын аймагай Ториин совхозой кукурузашан Б. Д. Дроздов 100 гектар газарай га бүхэнһөө 418 центнер ногоон намаа, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой хартаабхашан Г. Я. Шуханов 32 гектар газарай га бүхэнһөө 188 центнер хартаабха хуряагаа.

Эдэ түрүүшүүлэй туйлалтанууд дээрэһээ харахада, манай республикын эрхэ байдалда саашадаа ороохо тарянай, бусадшье таримал ургамалнуудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжо гүйсэд бии. Илангаяа газар таряалангаа эзэн ёһоор, бодото һайнаар эдлэжэ шададаг түрүү звено, отряд, бригада болон ажахынууд жэлһээ жэлдэ тарянай ургасые дээшэлүүлнэ.

ГАЗАР ТАРЯАЛАНГАА ҺАЙНААР ЭРХИЛХЭ — ГОЛ ЗОРИЛГО

Буряад ороной тарьяашад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тарялан сабшалангай ургасые эрид дээшэлүүлхын тула бүхы арга боломжо, нөөсэнүүдые хэрэглэхын түлөө тэмсэнэ. Нэн түрүүн бүхы үйлэдбэриин ашаг үрэ үгэсые дээшэлүүлжэ, ажалайнгаа шанар һайжаруулан, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые саашадань эрид ехэ болгохо, энээнэй үндэһөөр ниитынгээ адууһа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ болонобди.

Эгээл тиимэһээ энэ жэлдэ газарай гектар бүхэниие зүбөөр ашаглажа, машина техникэ бүхэниие бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгөөд, үтэгжүүлгын тонно бүхэниие ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ, газар һайжаруулгада һомологдоһон мүнгэ зөөриин түхэриг бүхэниие һайнаар хэрэглэхэ гээшэ мүнөөдэрэй зайлашагүй шухала зорилго болоно. Гэрэшэлэн ажалай журам бэхижүүлхэ, нозог нобшо, һалан хойрог ябадалда эсэс табиха, ниитын зөөридэ эзэн бусаар хандадаг баримтануудтай эрид тэмсэхэ шухала. Энээн тухай нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй XXV съезд дээрэ онсолон хэлэһэн байна. «Түрүү ажахынууд хуурай добо газарайхида орходоо уһалагдадаг газарһаа 3—4 дахин ехэ ургаса абана. Тэдэнэй дүй дүршэлые хэрэглэн, хаа хаанагүй иимэ үрэ дүн туйлаха хэрэгтэй. Ороохо тарья үйлэдбэрилгын ургалтые ехэ болгохо гээшэ эгээл шухала зорилго. Энэмнай хүдөөгэй коммунистнууд, бүхы колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй габшагай ажалай участок мүн»—гэжэ Леонид Ильич Брежнев хэлэһэн байна.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, ороохо тарянай болон бусад ургамалнуудай баян ургаса жэл бүри абаха арга боломжо үшөөл дүүрэнээр хэрэглэгдэнэгүй. Газарые муу шанартайгаар элдүүрилдэг, тарилгын шанарта хүсэд хүргэдэггүй, муу сортын үрэһэ таридаг, ган гасуургай, ургамалай дайсад — хорхой шумуул, хоротонһоо, буртаг үбһэнһөө ургасаяа хамгаалжа шададаггүй ажахынууд лэ түрүүшын ээлжээндэ ган гасуурһаа ехээр хохидодог байна.

Энээнһээл болохо, нёдондо сагай уларилай яһала таарамжатай һайн байгаашье һаань, республика дотор аяар 23 ажахынууд таряалангай гектар бүриһөө миил 2—6 центнер ургаса, 18 ажахы—6,1 центнерһээ 8 центнер хүрэтэр ургаса абаа юм. Тиихэдэнь 20 ажахы таряалангай га бүхэнһөө 14,1—16 центнер, 8 ажахынь 16,1-һаа 20 центнер хүрэтэр тарья ургуулһан байна. Ондоогоор хэлэбэл, ажахынуудай аяар 51 процентнь гектар бүриһөө 10 центнерһээ доошоо ургаса хуряагаа. Энэмнайл олонхи ажахынуудта газар таряалангай үшөөл муугаар эрхилэгдэдэг байһаниинь элирнэ. Илангаяа Загарайн, Хэжэнгын, Хориин, Баргажанай, Хурамхаанай, Яруунын, Сэлэнгын аймагуудай ажахынуудта иимэ дутагдал үзэгдэнэ.

Байгша ондо республикымнай колхоз, совхозууд бүхыдөө 670 мянган тонно тарья, 82 мянган тонно хартаабха, 32 мянган тонно овощ, 750 мянган тонно силосэй ногоо, 150 мянган тонно тэжээлэй корнеплодуудые, 430 мянган тонно үбһэ ногоо ургуулжа абаха зорилготой. Энээниие бэелүүлхын тула таряалангай гектар бүриһөө 11,8 центнер ороохо, 95—100 центнер хартаабха, 160—170 центнер овощ, 150—170 центнер кукурузын ногоо, 350—400 центнер куузикугай үндэһэ ургуулха, сабшалангай гектар бүриһөө 10—12 центнер, тэрэ тоодо уһалагдадаг газарһаа гектарай 18—20 центнер үбһэ абаха шухала болоно.

Эдэ ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ямар арга боломжо ажахынуудта бииб? Газар таряалангые һайнаар эрхилхэ, сагай уларилай тохёолдуулдаг бэрхэшээлые дабахын тула юу хэхэ болоноб?

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА — ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Түбхын түрүүн хабарай тарилгын хүдэлмэридэ хаһа сагтань бэлдэхэ шухала. Ойрын үдэрнүүдтэ ажахы бүхэндэ трактор, машинануудые заһабарилжа дүүргэхэ, хүдэлгэжэ туршаха, мүн газар элдүүрилхэ, тарилга хэхэ машина, зэмсэгүүдые бэлэн болгохо, бүхы бригада, звено, отрядуудые хүсэд хүрэхэ механизаторнууд болон сеялкэшэдээр бүридхэхэ байна. Тарилгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө бригада бүхэндэ механизатор болон тарьяашадай нэгэшье һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ эрхэ байдал бии болгохо хэрэгтэй. Илангаяа һайн түхеэрэлгэтэй, улаан булан болон ниитын эдеэ хоол бэлдэхэ байратай полевой станнуудые түхеэрхэ шухала. Мүн трактор, машинада техническэ харууһа хэхэ ажалые һайнаар эмхидхэхэ болоно.

Байгша ондо республика дотор бүхыдөө 535,1 мянган гектар газар хабар хахалагдажа таригдаха юм. Энэнь бүхы тарилгын 62 процентнь болоно. Тиихэдэ 300 мянган гектарта ороохото ургамалнууд хабар хахалагдаһан газарта таригдаха жэшээтэй. Тиимэһээ поли бүхэниие хэзээ, хайшан гээд хахалха, элдүүрилхэб гэжэ хүрьһэнэйнь шанарые хараада абаха тушаа механизаторнууд, тракторна бригадын бригадирнууд, агрономууд онсо анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Поли бүхэндэ севооборот баримталха талаар эмхидхэлэй болон агротехническэ хэмжээнүүдые тодорхойложо, таряалангай хүрьһэниинь ямар бэ, урда жэлдэнь ямар ургамал таригдаһан бэ, хэр бог буртаг үбһэн урганхайб гэжэ хараада абаха шухала. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, тарялан дээрэ гарахынгаа урда механизатор бүхэн хаанахи газарта хэды сагта, яажа хахалхаб, ямар агрегадаар элдүүрилгэ хэхэб, хэр гүнзэгыдэ хахалаад, үрэһыень тарихаб, үргэн гү, али нарин зуруудтайгаар тариха гү, хүрьһыень хайшан гээд нягтаруулан даруулхаб, тэндэ хэды шэнээн үтэгжүүлгэ, хэзээ оруулхаб гэжэ хуу эрид мэдээд байха ха юм. Тиигэжэл шадаа һаа, хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэри һайн шанартайгаар таатай саг болзор соо дүүргэгдэхэ, үндэр баян ургаса абаха үндэһэ һуури табигдаха бшуу.

Теэд зарим ажахынуудта энээндэ бодото анхарал хандуулагдадаггүйнь харамтай. Энэ талаар республикын хүдөө ажахын министерство, тэрэнэй газар тарялан болон үрэһэ үргуулгын таһаг мүртэй оролдолго гарганагүй.

Энэ жэлдэ ажахынуудай бригада, звенонуудта тарилгын урда газарай хүрьһэ элдүүрилхэдээ, шиниг нойтыень һайнаар бариха, буртаг үбһыень сэбэрлэхэ, газарай дээгүүрхиинь тэгшэлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха ушартай. Нэн түрүүн сэбэр паар, намар хахалһан газарые хабар эртэ борнойложо, шиниг нойтыень хушаха. Энэ хүдэлмэриие шадаал һаа эртэ эхилхэ, үбэр наруули газарта хүрьһэнэй гэдэмсээр богонихон болзорто борнойлхо ёһотой.

Эртын ороохото ургамалнуудые тарихынгаа урда газарынь культиватораар элдүүрилээд, удаань тусхай агрегадаар амяарайнь борнойлхо, хүрьһэнэйнь дээгүүрхиие тэгшэлхэ байна. Илангаяа тэгшэ бэшээр хахалһан газар дээгүүр катогуудаа хүндэлэн шэрэжэ гү, али богони шүдэтэй борнойнууд дээрэ хүндэ юумэ хээд шэрэхэ болоно. Энээнэй ашаар тарянай үрэһэн тэгшэ газарта нэгэ жэгдээр оруулагдаха, ургасаншье нэгэ доро жэгдээр гараха, намар хуряахада гээлтэ хоролтогүйгөөр абтаха бшуу.

Буртаг үбһэнэй ургадаг газарые эртүүр культиватораар элдүүрилжэ, ногооной үндэһэ хүдэлгөөд, тэрэнэй дахин гарахалаарнь хоёрдохёо борнойложо гү, али культиватор шэрэжэ сэбэрлэхэ, үгы хэхэ хэрэгтэй. Тарилгын урдахи элдүүрилгэ үрэһэ тарилга хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргахагүй гээшэ гол шухала. Ажахы бүхэндэ газарые хахалһан, элдүүрилһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ дары тэндээ сеялкэ ябуулжа үрэһэ тариха байна. Энээнэй ашаар бүхы тарилга буртаг үбһэгүй сэбэр байха зэргэтэй. Ороохо тарянай һайн ургаса абаха хэрэгтэ хэрээһэлүүлэн болон нарин зуруудтайгаар тариха гээшэ ехэ удха шанартай. Тиихэдээ поли бүхэндэ үрэһэ тарилгын нормые, тэрэнэй нэгэ жэгдэ гүнзэгыдэ тарилгые бригадирнууд болон агрономууд илангаяа наринаар хинаха болоно. Үрэһэ тарихын урда, тариһан хойноо, мүн хабар хахалһан газарай хүрьһыень заатагүй нягтаруулан даруулха шухала. Илангаяа үрэжэл муутай, хүнгэн хүрьһэтэй газарта энэ агротехническэ онол аргын ехэ шухала байбашье, энээниие зарим ажахынууд үшөөл үргэнөөр хэрэглэнэгүй. Хабартаа газар хахалхадаа плугуудай ачзапанай урда хутагануудые хэжэ, буртаг үбһые сэбэрлэхэ гээшэ баһал ехэ удха шанартай.

АГРОТЕХНИКЫН ЗААБАРИДА ОНСО АНХАРАЛ

Үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэхэ тушаа хэлэхэдээ, бригада бүхэндэ тарилгые эгээл таатай болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ тушаа онсо анхарал хандуулхаар. Манай республикын эрхэ байдалда тарянай үрэһэ дан эртэ гү, али хожомдожо тариһанһаа болоо жо ехэхэн ургасаяа гээнэбди. Түрүүшын ээлжээндэ буртаг үбһэгүй сэбэр газартаа таряад, харин буртаг үбһэ ургадаг газарта тэрэниие сэбэрлэһэн хойноо, хожомшог тарилга хэхэдэ һайн. Тиихэдээ хожомшог эдеэшэдэг Саратовская-29, Саратовская-36 гэхэ мэтэ сортнуудай үрэһэ түрүүн тарибал дээрэ.

Агротехникын эдэ олондо мэдээжэ эрилтэнүүд тухай хэлэһэнэйшье хэрэггүй байгаа. Теэд ажахынуудай олохон агрономууд тэдэниие дүүргэдэггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Дан эртэ таригдаһан газарай ургаса буртаг үбһэндэ ехээр дарагдадаг, май-июниин ган гасуурта ехээр муудадаг, тиигэжэ ехэхэн ургаса дэмы һаладаг байна.

Муугаар тааруулагдаһан сеялкээр үрэһэ тарижа огто болохогүй. Энээнһээ болохо, үрэһэ тарилгын нормые зүбөөр баримталха, таарамжатай гүнзэгыдэ тариха эрилтые дүүргэхэнь бэрхэтэй бшуу.

Ажахы бүхэндэ һайн шанартай үрэһэ ургуулжа абаха тушаа тодорхой хэмжээнүүдые бэелүүлхэ саг ерээ. Саашадаа сортнуудые шэнэлхэ, бүхы тарилгаяа имагтал сортовой үрэһөөр таридаг болохо, үрэһэнэй участогуудта эгээл һайн газарые таһалжа үгэхэ байна.

Энэ жэлдэ ажахынууд өөһэдынгөө сортовой болон эрхим репродукциин үрэһые сэбэр паар болон намар эртэ хахалһан газартаа тариха зэргэтэй: Энээнэй ашаар 1977 ондо өөһэдын, нютагжаһан сортовой үрэһэтэй болохо бшуу. Ямар шанартай үрэһөөр тариһанһаа энэ кэлэй ургасынь нилээд дулдыдаха байһаниинь элитэ. Мүнөө хабарай тарилгын эхилтэр үлэһэн саг соо ажахы бүхэндэ үрэһэ хүрэнгэ үшөө дахин наринаар сэбэрлэжэ, томо жэжээрнь илгажа, ңара, һалхинда гаргажа шанаржуулха, саг соонь хордохо хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ байна. Томо, нэгэ жэгдэ ороохотой үрэһэнһөө баһал жэгдэ һайн ургаса гараха, элдэб хорхой шумуул, үбшэндэшье нэрбэгдэхэгүй бшуу.

Таряаланда наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа, газарай хүрьһэндэ картограммын ёһоор һайн үрэжэл үгэжэ шадабал, ургасань эрид дээшэлхэ ха юм даа. Илангаяа ехэ ургаса үгэдэг ургамалнуудые тариха, уһалагдадаг газарта үтэгжүүлгэ дүүрэн нормоор оруулха байна. Газарта ашаг шэмэ үгэхэ талаараа азотно үтэгжүүлгэ манай эндэ эгээл һайн юм. Урда тээнь азотно үтэгжүүлгэ горитой оруулаад, сэбэр паар болгожо гү, али намар эртэ хахалһан газарта фосфорно үтэгжүүлгэ тараагаад, шэниисэ тарихада илангаяа ехэ ургаса үгэдэг. Калийна үтэгжүүлгые гансаарайнь оруулхада ургаса мүртэй дээшэлдэггүй. Тэрэниие азотно-фосфорно үтэгжүүлгэтэй холижо оруулхада һайн. Поли бүхэнэй севооборотые хараада абажа, үтэгжүүлгые зүбөөр оруулха, моносгойлдоһон суперфосфат болон бусад үтэгжүүлгые тарянай үрэһэнтэй суглань оруулха арга үргэнөөр хэрэглэхэ саг ерээ.

Уһалагдадаг, намарһаа хатаагдаһан газарта һайн ургаса үгэхөөр, үнэтэй ургамалнуудые тариха гээшэ гол шухала. Уһалагдадаг газарта түрүүн буразданууды татаад, минеральна үтэгжүүлгэ дүүрэн нормоор оруулжа, һүүлдэнь һайн шанартайгаар уһалха хэрэгтэй. Уһалагдадаг бүхы газарые заабол саг үргэлжэ хүдэлдэг звено, отрядуудта даалгаха гээшэ үндэр баян ургаса абаха найдамтай үндэһэ һуури мүн.

Тэрэшэлэн байгша он газарай хүрьһэнэй һалхинда үлеэгдэжэ гү, али уһанда нуража муудалгатай тэмсэхэ жэл болохо ёһотой.

Тарилгын буртаг үбһые сэбэрлэхэ асуудал үндэр баян ургаса абаха һайн үндэһэ һуури болоно. Үрэһэ тарихын урда газарые элдүүрилхын хажуугаар, ургасын гарахын урдахана, мүн гараһан хойноо борнойлжо, буртаг үбһыень сэбэрлэхэ хэрэгтэй.

Ороохо тарья, малай тэжээл ехээр абахын тула кукуруза, куузику, хартаабха болон овощ ургуулдаг, уһалагдадаг газарта ороохо тарья ургуулдаг шэнэ звенонуудые олоор эмхидхэхэ, хүүшануудыень бүхы хэрэгтэй юумээр бүридхэхэ саг ерээ.

Хабарай тарилгые һайн шанартайгаар үнгэргэхэ гээшэ ехэ удха шанартай байһаниие хараада абан, сеялкэшэдээр гол түлэб дүршэлтэй механизатор-комбайнернуудые табиха байна. Тарилгын хүдэлмэриин шанарые эрид һайжаруулхын тула поли бүхэнэй ургасын гарамсаар, тэрэниие тусхай комиссаар тушаажа абадаг гурим бии болгохо ёһотойбди.

Ажалай эмхидхэлэй түрүү онол аргануудые, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, ажахы бүхэн машина техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгөөд, хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэриие һайн шанартайгаар дүүргэхэ байһаниинь элитэ. Севооборотой ёһоор поли бүхэндэ агротехникын ямар онол арганууд хэрэглэгдэхэб гэжэ бүхы механизаторнуудта түрүүн ойлгуулха ёһотой. Энэмнай механизатор бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ бшуу.

Ороохо тарья, малай тэжээл ехээр абахын тула энэ жэлдэ муу ургасатай сабшалан, бэлшээри хахалжа, һайнаар элдүүрилжэ, тарья болон тэжээлэй ургамалнуудай тарилгын талмайе үргэдхэхэ болонобди. Ажахы бүхэндэ хахалжа боломоор газарые майн 1 болотор тусхай комиссаар элирүүлхэ ёһотой.

Мүн хабарай эртын паар саг соонь, һайн шанартайгаар хахалха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулхаар. Юуб гэхэдэ, зарим ажахынууд паар хахалалгые унжагайруулдаг, тэрэнэйнгээ буртаг үбһые сэбэрлэдэггүй, эсэстээ, тэндэһээ ахир бага ургаса абадаг байна.

Нуга сабшалан, олон жэлдэ ашаглагдаха һайжаруулагдаһан бэлшээриин ургасые дээшэлүүлхын тула энэ жэлдэ лугомелиоративна отряд болон звенонуудые дары эмхидхэжэ, газартаа үтэгжүүлгэ оруулха, һайн шанартайгаар уһалха, хүрьһэнэйнь дээгүүрхие шанаржуулха, агротехническэ бүхы комплексно хүдэлмэриие саг соонь хэхэ шухала.

Газар таряалан һайнаар эрхилхын, үндэр баян ургаса абахын түлөө механизатор, тарьяашан бүхэнэй, бригада, звено, отделени, ажахы бүхэнэй хоорондо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, хабарай тарилгын үедэ һайн үрэ дүн туйлагшадые урмашуулха хэмжээнүүдые хараалха байна.

Табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилгые эрхим болзорто, һайн шанартайгаар дүүргэхэ гээшэ звено, отряд колхоз, совхоз бүхэнэй шангахан шалгалта болоно.

Б. НИКОЛАЕВ,
КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша.

ҮГЭНЬ НАЙДАМТАЙ

Республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотодо байрын гэрнүүдые бүри олоор барижа, ажалшадай байдал һуудалые улам һайжаруулха гэһэн зорилготойгоор гэр барилгын комбинадые үргэдхэн барижа эхилээ бэлэй. Байгша оной эхиндэ гэр барилгын комбинадай түрүүшын ээлжээн ашаглалгада үгтэһэн юм. 1977 ондо энэ комбинадай барилга дүүргэгдэжэ, проектэ хүсэн дээрээ гаргагдаха. Комбинадай коллектив жэлдээ 150 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые баридаг болохо юм.

Мүнөө шэнэ цехэй корпус соо гэрэй хэрэгсэлнүүд бүтээгдэжэ эхилбэ. Эндэ тодхогдоһон орёо нарин, бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые хүдэлгэхын тула һайн бэлэдхэлтэй, дүршэл шадабаритай мэргэжэлтэд хэрэгтэй болоно бшуу. Тиимэһээ мүнөө хүдэлмэришэдые һургаха, шэнэ мэргэжэл олгуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Хүдэлмэришэд сүлөө сагтаа тусгаар хэшээлнүүдтэ хабаадалсажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ.

— Мүнөө шэнэ бригадануудые, мастерска участогуудые эмхидхэжэ байнабди. Ниигээд 135-041«с» сериин гэрэй хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ эхилхэмнай, — гэжэ Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай директорэй орлогшо А. С. Шумилин хэлэжэ байгаа һэн.

Гэр барилгын комбинадай шэнэ корпус соо һаруул гэрэл. Эндэ арматурщигуудай бригадир Дмитрий Михайлович Волохотой уулзажа, хөөрэлдэбэбди. Тэрэнэй бригадада 13 хүн хүдэлнэ. Дмитрий Михайлович арбаад шахуу жэл гэр барилгын комбинадта хүдэлһэн юм. Бригада эмхидхэжэ, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые туршажа, продукци гаргахыень дүршэлтэй хүдэлмэришэндэ найдаһан байна бшуу.

— Гагнуури хэхэ автомат шахуу түхеэрэлгэнүүд эндэ олоор тодхогдобо. Бидэнэр энэ бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадабал ехэ ажал хэхэ аргатайбди, — гэжэ бригадир Д. М. Волоха хэлэн, бидэнэрые цех соогуураа дахуулжа, хүдэлмэришэдтэйгөө танилсуулна. Бригадынь гэшүүд Геннадий Загузин, Павел Клочихин гэгшэд гэр барилгын комбинадта олон жэл хүдэлжэ, ехэ юумэ мэдэхэ болоһон, шадабари мэргэжэлтэй зон.

— Бидэнэр шэнэ 135-041«с» сериин гэрэй ханануудай арматура хэжэ эхилээбди. Халаанай даабари 5—10 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай арматура хэхэ гэжэ оролдонобди, — гэжэ хүдэлмэришэд хөөрэнэ.

Василий Николаевич Ивановой хүтэлбэрилдэг бригада гэрэй ханануудые бүтээжэ эхилбэ. Эдэнэр гэрэй хана, хушалтануудые бүтээхэ болон бусад оньһон түхеэрэлгэнүүдые зүбөөр, хүсэдөөр ашаглаха гэжэ эрмэлзэнэ. Энэ бүхы оньһон техникээ һайнаар хүдэлгэжэ шадабал В. Н. Ивановой бригадын коллектив ехэ юумэ хэхэ арга шадалтай. Энээн тушаа бригадир цэлгэрэнгыгээр хөөрөө һэн.

— Бүхы совет арад партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхээр зориглонхой. Бидэнэр мүн лэ тиимэ хүсэл эрмэлзэлтэйбди. Байрын гэрнүүдые олоор барижа, ажалшадтаа баяр бэлэглэхэ гэжэ оролдонобди, — гэжэ В. Н. Иванов бодолгодо ээзэлгэдэнгээр хэлэн байгаа һэн.

Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай түрүүшын ээлжээн мүнөө үеын, бүтээсэ ехэтэй үйлэдбэриин техникээр хангагданхай. Эндэ дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэд табигданхай. Эдэнэр энэ жэлдэ һайжаруулагдаһан шэнэ 135-041«с» сериин 80 айлай орохо хоёр гэр Улаан-Үдэ хотын 46-дахи кварталда бариха юм.

Энэ комбинадай коллектив арбадахи табан жэлдэ томо панельнэ гэрнүүдые олоор бариха гэһэн зорилготой. Тэрэнээ бэелүүлхын тула ехэ оролдожо байна. Түрүүшын ээлжээниие шадаал һаа, түргэн саг соо хүсэн дээрэнь гаргаха гэжэ эрмэлзэнэ. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэдтэй, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөөд байхада, эдэнэр урдаа табиһан зорилгоо сүм бэелүүлхэ арга боломжотой гэжэ ойлгоо һэмди.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Арматурна участогай мастер В. В. Кудряшов, электрогагнууршад Г. Загузин, П. Клочихин гэгшэд хөөрэлдэжэ байна. 2. Электро-гагнууршад Ф. Д. Заиграев, А. Славин, И. Клочихин.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Ук...

СССР-эй ТРАНСПОРТНА БАРИЛГЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСК... ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГША... СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГН... ТУХАЙ

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые ам... тайгаар дүүргэһэнэйнь, ажалдаа үндэр амжалта... туйлаһанайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Вершинин Михаил Егоровичые — «Даль тран... трестын түмэр бетон түхеэрэлгэнүүдэй Таловска ... газоэлектро-гагнууршан.

Пучков Вячеслав Фёдоровичые — 9-дэхи ... хүүргэ барилгын 34-дэхи отрядай автомобилиин жол...

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕН...

Торжков Василий Петровичые — «Трансэлектр... таж» трестын электро-хабсаргалгын 708-дахи ... машинист.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРЬАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДА...

Кошло Виктор Степановичые — «Забайкалтра... трестын барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын бри... бригадир.

СССР-эй Верховно Советэй Президиу...
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫ...

СССР-эй Верховно Советэй Президиу...
Секретарь М. ГЕОРГАДЗ...

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 10.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Ука...

РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ АГНУУ... АЖАХЫНУУД БОЛОН ЗАПОВЕДНИГҮҮДЭЙ, РСФСР-эй АНГУУШАД БОЛОН ЗАГАҺАШАД... БҮЛГЭМҮҮДЭЙ ХОЛБООНОЙ, БАЙГААЛИ ХАМГААЛХА БҮХЭРОССИН БҮЛГЭМЭЙ ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ туйлаһан ам... нуудайнь, агнууриин ажахы болон байгаали хам... хүгжөөхэ талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй, ... нууд болон абаһан социалис уялгануудаа дү... ажалай габьяа гаргаһанайнь түлөө шагнаха:

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Жарков Гаврил Гавриловичые — Буряадай АС... «Улан-Удэнский» госпромхозой ангуушан.

СССР-эй Верховно Советэй Президиу...
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫ...

СССР-эй Верховно Советэй Президиу...
Секретарь М. ГЕОРГАДЗ...

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 11.

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй У...

МОСКВАГАЙ ГҮРЭНЭЙ ХҮҮГЭДЭЙ ХҮГЖЭМ... ТЕАТРАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДА... АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад совет хүгжэмые олоной дунда тарааха талаар... ажал ябуулһанайнь, Москвагай гүрэнэй хүүгэдэй хүг... тэ театрай сценэ дээрэ Б. Ямпиловай «Шэдитэ ...» гэжэ оперые табиһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй ... ховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар ... наха:

Гершкович Леопольд Абрамовичые — дирижёр.

Рябов Виктор Борисовичые — режиссёр-постанов...

Сац Наталия Ильиничнае — театрай уран һайхан... лаар хүтэлбэрилэгшэ ба ахамад режиссёр, СССР-эй ... дай артистка, СССР-эй гүрэнэй шангай лауреат.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиу...
түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНО...

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиу...
секретарь И. ЧЕРНЯКО...

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 6.

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй ...

НҮХЭР Г. М. КОНЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-... ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭ... ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, ... публикын совет, ажахын болон партийна органуудта ... жэлдэ эдэбхитэйгээр ажаллаһанайнь түлөө КПСС-эй ... хар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь Гаври... хайлович **Коневые** Буряадай АССР-эй Верховно С... Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиу...
түрүүлэгшэ Б. СЕМЕ...

Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиу...
секретарь И. ЧЕРНЯ...

Улаан-Үдэ, Советүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 6.

НАМТАРАЙ ЭХИН

ЧИМКЕНТ. (Казахай ССР). (ТАСС-ай корр. Б. Торский). Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха резино-асбестын комбинадай барилгын талмай дээрэ шинныын заводой гол барилга хэгдэжэ эхилбэ. Тэрэнэй талмай 15 мянган дүрбэлжэн метрһээ үлүү. Барилгын, хабсаралгын хүдэлмэри зохидоор тааруулан табигданхай. Томо ехэ шэгнүүртэй түмэр-бетон түхеэрэлгэнүүдые ургэлж... хүдэлмэридэ башени... түрүүшынхиэ хэр... Энэнь хүдэлмэриин... рые нилээд түргэдхэ...

Предприятиин ... ээлжээн 1978 ондо ... гада оруулагдаха ... гэн, ашаанай, хүдө... ба ехэ хэмжээнэй ... нуудай зуугаад мян... нэ жэл бүри эндэ ... ха байна. Хоёрдохи ... нэй барилгын ... продукци гаргалгы... гурба дахин үрг...

МАШИНА ТЕХНИКЭЕЭ ТҮГЭС БЭЛДЭ...

— Хүнгэхэн хабар гэжэ тарьяашадта байдаггүй. Энэ жэлэй хабар өөрын онсо шэнжэтэй юм. Сагай уларил хүйтэбэр байжа, тарилгын хүдэлмэри тон богони болзор соо үнгэргэгдэхэ ёһотой байна, — гээд СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын оньһожоруулгын ба электрификациин гол управлениин начальник В. С. Кунцевич ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, тэмдэглэбэ.— Тарялан дээрэ шииг нойто саг соонь барижа абахын, тарилгаяа хаһа сагтань дүүргэхын тула нэн түрүүн машина техникэеэ түгэс бэлдэхэ шухала гэжэ үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл элирхэйлэн харуулдаг байгаа.

— Оньһото техникэ хэр бэлдэгдээ гээшэб?

— Үнгэрэгшэ намарһаа хойшо оньһон техникээ бэлдэлгэдэ анхарал хандуулагдажа эхилээ һэн. Олон ажахынууд тусхай бригадануудые звенонуудые эмхидхэн бай... гуулһан, эдэнэй байра түхеэрһэн, заһабарилгын технологи ба эмхидхэл һайжаруулһан байгаа КПСС-эй XXV съездые ... зэтэй солотойгоор угтахын, түсэбтэ арбадахи та... жэлэй түрүүшын жэлэй хабарай тарилгада машина техникээ эрхим һайнаар заһабарилжа бэлдэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн Чувашай АССР-эй, Курска ба Андижанска областьнуудай механизаторнуудай уряа мүн лэ саг соогоо гараһа, ехэ нүлөө үзүүлһэн байха юм.

Мүнөө хабарай тарилгын хүдэлмэри эхилхээ байна. Хабарай тарилгада машинно-тракторна паркын хэр бэлдэгдээд байһые министерствын коллеги хаража үзэбэ. Мүрысөө үүсхэгшэд үгэеэ ажал хэрэгээрээ баталһан байгаа. Чувашай АССР-эй, Курска болон Андижанска областьнуудай ажахынууд газар хахалха, тарилга хэхэ бүхы машинаяа февраль һарада заһабарилжа дүүргээ һэн. Эндэхи ажахынууд тракторнуудаа һайнаар заһабарилаа.

Украинын, Белоруссиин, Литвагай, Киргизэй ССР-нүүдэй, Ленинградска, Ивановска, Московско ба бусад хэдэ хэдэн областьнуудай механизаторнууд, заһабарилагшад амжалтатай һайнаар хүдэлһэн байна. Бүхыдөө орон доторнай оньһото техникэ нёдондонойхиһоо 2—3 процентээр үлүү заһабарилагдаһан байха юм.

— Зай, гээгдэжэ ябагшад тухай тобшохоноор хэлэжэ үгыт.

— Эдэмнай Костромской, Калининска, Ульяновска, Пермиин, Шэтын, Омско областьнууд, Марик, Башкирай, Удмуртын автономито республиканууд болоно. Жэшээнь, эндэхи ажахынуудта бии байһан тракторнуудай 80 гаран процентнь хабарай тарилгада бэлдэгдээд байна. Туркмениин, Казахстанай ажахынууд заһабарилгаяа унжагайруулна.

Заһабарилгын хүдэлмэриие муугаар эмхидхэһэнһээ саг үргэлжэ хүдэл... бригадануудай, зве... дутагдалһаа, мүн ... нуудые заһабарил... арбан хоногой, һа... хой даабаринуудые ... даагүй байһан... хынуудта дутуу ... үзэгдэжэ байһаар.

— Запас част... ажахынууд хэр ...

— Олонхи за... дөөгэй ажалшадай ... ры түргэн дүүрг... гэжэ сэхэ руунь ... рэгтэй. Гэбэшье ... промышленна ... нууд — Павлода... на завод. Алма-Ат... шень» гэдэг завод ... линн «Автодизел... гэдэл хүдөөгэй ... ороһон захил ... муугаар дүүргэ...

Трактор бүхэн... агрегат бүхэнэй ... гагдажа, бүрин ... бүтээсэ ехэтэй... хынь тула бүхы ... гээшэ хүдөөгэй ... нуудай гол зори...

Москва.

ЗАСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

…хан республикын Верховно Соведэй Президиум …ээтэ заседани дээрэ …дай депутадуудай …нодорожно районой Соведэй гүйсэдкомой хэжэ … хүдэлмэрие хаража … РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй гаргаһан …ажалшадай депутадуудай …ай болон городской Соведэй хүдэлмэрие саашань улам һайжаруулха… Хуулине дүүргэхын … оролдожо. Железнодорожно районой Соведэй гүй… үйлэдбэрине хүгжөөл… хүн зоной ажаһуудалай … хангалгада, медицинэ… болон худалдаа наймаа… хүдэлмэридэ ехэхэн ан… хандуулдаг болоо гэжэ Верховно Соведэй Президиум тэмдэглээ.

Гэхэтэй хамта гүйсэдкомой хүдэлмэридэ горитойхон дутагдалнууд элирүүлэгдэһэн байха юм. Түсэблэгдэһэн түсэбүүдынь зарим ушарта саарһан дээрэ үлэшэхээ һанадаг. Энээнһээнь боложо, зарим үйлэдбэриин болон хүн зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараануудые гаргаха асуудалнууд хүсэндөө хүрэжэ дүүргэгдэнэгүй.

Сесси дээрэ депутадуудай шүүмжэлхы удхатайгаар хэһэн дурадхалнууд, ажаглахы һанамжанууд согсологдодоггүй, урдань абтаһан тогтоолнуудай шиидхэбэриин хүсэндөө ороһон, ороо гүйнь шалгагдадаггүй байба.

Мүн һунгагшадай оруулһан зарим захяанууд саг соогоо дүүргэгдэнгүй үлэшэдэг.

Эдэ бүхы дутагдалнуудаа дары түргэн усадхахыень Верховно Соведэй Президиум заагаад, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые али болохо аргаар дэлгэрүүлхэ тухай һануулга хэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум энэ заседани дээрэ Улаан-Үдын аймагта арадай сүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин хэр ябажа байһан тухай асуудал зүбшөө. Улаан-Үдын аймагай нютагай Соведүүд партиин организацинуудай хүтэлбэри доро болохоёо байһан һунгалтада эдэбхитэйгээр бэлэдхэл ябуулжа байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Саг соогоо һунгалтын округууд, участогууд бии болгогдожо, һунгуулиин комиссинууд баталагдаһан, һунгагшадай список табигдаһан байна.

Ниитэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдажа, ажахын болон предприятинуудай коллективүүдтэ арадай судьянар ошожо тоосоо хэнэ.

Гэбэшье, Гүрэльбын, Жэрэмэй, Саянтын сельскэ Соведүүдтэ, Оронгын сомоной Соведтэ һунгалтада бэлэдхэл үшөөл хангалтагүй. Эдэ Соведүүдэй холын һууринуудта һунгуулиин участогай байра түхеэрэгдээгүй, харуулан ойлгуулха хүдэлмэри ябуулагдаагүй байха юм.

Верховно Соведэй Президиум ойрын сагта эдэ дутагдалнуудаа усадхахыень Улаан-Үдын аймагай Соведэй гүйсэдкомые (түрүүлэгшэнь нүхэр Горбунов) уялгалаа.

Республикымнай Верховно Соведэй Президиум Загарайн аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. В. Смолиной элидхэл шагнаба. Гүрэнэй зөөри үрихэ, үбэршэлхэ, гэмтэ ябадал гаргаха ябадал тус аймагта һүүлэй үедэ илангаяа олошороо. Энээн тухай республикын прокурор Б. Ц. Цыденжапов дэлгэрэнгыгээр элидхэбэ.

Эдэ дутагдалнуудые усадхалгада бодото туһаламжа үзүүлхыень республикын административна органуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалба.

Бэшүүр тосхоной нэгэдэхи дунда һургуулиин библиотекые даагша Евгения Викторовна Коршунова һурагшадай дунда ном тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг. Евгения Викторовна һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө ВЛКСМ-эй ЦК-гай хоёр тэмдэгээр шагнагдаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекые даагша Евгения Коршунова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

…жалшадай эрилтэдэ хүрэмөөр

…тын аймагай Соведэй …комой түрүүлэгшэ … Осеевэй тоосоо шаг… аймгүйсэдком ажалша… худалдаа наймаанай, …удалай болон медицин… талаар хангалга һайжа… талаар аймгүйсэдком … хүдэлмэри ябуулаа … Буряадай АССР-эй …трнүүдэй Совет тэм…

…дэхи табан жэлэй эд … эрьесын түсэб ай… дотор 100.5 процент. … эдеэ хоолой түсэб … процент дүүргэгдээ. … анхые хүгжөөхэ табан … даабари амжалтатай… бэелүүлэгдээ. Хяагта … 250 хүниие байлгажа эмшэлхэ больнично-поликлиническэ комплекс, гурбан шэнэ фельдшерскэ пунктнууд баригдажа, ашаглалгада үгтөө.

Гэхэтэй хамта энэ талаар горитойхон дутагдалнууд бии гэжэ Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Аймагай худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой байдал мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ. 126 магазинуудай миин 94-нь 1975 оной түсэб дүүргээ. Зарим магазинуудта олон янзын, хүн зоной түрүүшын хэрэглэлэй эд бараан үгы байдаг. Илангаяа малай холын гүүртэ, отаранuудаар худалдаа наймаан муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ автолавка ябана, ябахадаа шухала хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоол багаар асарна.

Аймагай ажалшадай культурно-гэгээрэлэй эрилтые хангаха эмхи зургаануудай хүдэлмэриин хэмжээн шэнэ эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ. Зарим клубуудта кино, хатар нааданһаа ондоо юуншье хэгдэнэгүй.

Хүн зоной үдэр бүри ургажа байгаа эрилтэ хангахын тула шухала хэмжээ абахыень аймагай, городой сельскэ, сомоной болон поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудые республикын Министрнүүдэй Совет уялгалба.

…релиин 11-дэ — арадай

…дьянарай һунгалта

…НОЙ ҺАНАҺАНДА ХҮРЭНЭ

…ай судьягай хүдэлмэри …алта ехэтэй. Сүүдэй ба… шиидхэбэри бүхэн … бодото ажабайдалтай … байдаг. Тиимэһээ … судья совет хуулине …дэхэ, сахихаһаа гад… хүн зондо али болохоор … хүсэжэ ябаха ёһотой.

… иимэ шэнжэ шанар … аймагай арадай сүүдэй …гшэ Петр Борисович …шиповта бии гэжэ тэм… Хэзээдэ налгай ури… хандажа, хэһэн гэм …гэмыень амсуулхадань, …ябадал гаргагшад ал…мэдэржэ, дээшэнь хэ…гүй байха юм. Энэнь … зүб шиидхэбэри гарга… батална бшуу.

… жэлэй туршада нүхэр …инов жэшээтэ һайнаар … дүүргээ. Энээнэйнгээ … тэрэ республикын юсти… министерствын, Верховн…эй зүгһөө нэгэнтэ бэшэ … ...лагдаһан, хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

Аймагайнгаа колхоз, совхозуудаар ябажа, Петр Борисович ходо элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг юм. Байгша ондо тэрэ һунгагшадтаяа 11 дахин уулзажа тооһон. 16 элидхэл хуулиин ёһо гуримаар үнгэргэһэн байна.

Иимэ элидхэл хөөрэлдөөнүүдые һунгагшад ходо хүлеэдэг юм. Гансахан хөөрэлдөө үнгэргөөд дүүрэшэдэг бэшэ, һунгагшадайнгаа захяануудые, эрилтэ гүйлтануудые дүүргэхэ гэжэ оролдодог.

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада аймагайнгаа зургаан ажахыда һуурин тосхоной ажалшадтай суглаа үнгэргөө. Иимэ суглаануудта архиншад, ажалай журам эбдэгшэд дуудагдажа, нютагайхидайнгаа урда улаан нюураараа харюусадаг. Иимэ уулзалгануууд, үнэхөөрөөшье, аша туһатай байдаг. Юуб гэхэдэ, һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулха талаар ехэхэн нүлөө үзүүлдэг. Хуули эбдэдэг хүйхэршүүлые суг хүдэлдэг нүхэдэйнь гү, али нютагайнь таниха зоной нюур сахингүй шүүмжэлхэдэ, һургаал боложо үгэнэ ха юм. Эгээл тиимэһээ Зэдын аймагай һунгагшадай шадаал һаа, иимэ суглаануудые олоор үнгэргэжэ байхые хүсэдэгынь гайхалгүй.

Март һарын һүүл багта Петр Борисович Гэгээтын сельскэ Соведтэ ошожо, нүхэдэй сүүдэй, арадай дружинын, эхэнэрэй Соведэй хүдэлмэри шалгажа үзөө. Хуулида харша ябадалые һая эхилжэ байхадань усадхаха шухала гэжэ мэдээжэ.

Табан жэлэй урда Петр Борисович Зэдын аймагай арадай судьягаар һунгагдаа һэн. Тэрэ һунгагшадайнгаа этигэл найдабарие гүйсэд харюулдаг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Борьёогой совхозой хүдэлмэришэд, «Буркоопсоюзай» аймаг хоорондын баазын коллективэй хүдэлмэрилэгшэд Петр Борисович Малакшиновые нэгэн дуугаар арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлээ.

Д. БАСАЕВ,
Буряадай АССР-эй Верховно сүүдэй гэшүүн.

Ахалтекин үүлтэрэй морид

…дабаа шадар оршодог моринной «…мол» завод ахалтекин үүлтэрэй …ые үсхэбэрилдэг. Заводой моридой … тоо толгойнь энэ үүлтэрэй алтан … тоологдодог, гүрэнэй үүлтэртэ … бэшэгдэнхэй. Энэ үүлтэрэй мо… дээрэ эгээл үнинэй юм. Иимэ … 2500 жэлэй саада тээ бии байһан. … үүлтэрэй морид хурдан, уһа… губи газарта тэсэмгэй, гоё һайхан бэетэй юм. Заводто үүлтэр һайжаруулха ажал эрдэмэй үндэһөөр ябуулагдадаг.

Заводой морид СССР-эй ВДНХ-гай харалгада ходо хабаадалсадаг, жэл бүри үүлтэрэй чемпион гэһэн нэрэ олгогдодог.

Ахалтекин үүлтэрэй хүлэгүүдэй алдар суу хилын саагуур холуур таранхай. Уласхоорондын аукционуудта энэ моридые дуратайгаар худалдан абадаг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ахалтекин үүлтэрэй морид.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй XXV съездын материалнууд тухай хөөрэлдөөн

МАОИЗМ ДАЙ ЖҮРӨӨДЭНЭ

Мүнөө үеын уласхоорондын байдал улам һуларжа амгалан тайбан шэглэлтэй боложо байнхай. Тиимэһээ иимэ эрхэ байдал социалис оронуудай, революционно хүдэлмэришэнэй болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй бүхы амжалтануудта ехэ аша туһатай.

Һүүлэй үедэ үргэн ниитэ зон, мүн олонхи капиталис гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдшье ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан тайбан зэргэ оршон ажаһууха арга боломжын бии байһые ойлгоо, мэдэрээ. Юуб гэхэдэ, буржуазна гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд дэлхэй дээрэ социализм болон капитализм хоёрой хоорондохи тэмсэлые буугай хүсөөр шиидхэжэ шадахаяа болёо.

Тинбэшье Советскэ Союз болон социалис бэшэ гүрэнүүдэй урдаһаа саг үргэлжэ тэмсэдэг хүсэнүүд бии байһаар. Империалис хархис этэгээдүүд эзэрхэг түримхэй политикаа үргэлжэлүүлһээр. Тэдэнэр хүсэнүүдээ шэнээр бүлэглэн, өөһэдынгөө тала баримталагшадые олон болгохые оролдоно. Иимэ хархис этэгээдүүдтэ, манай ангиин дайсадта мүнөөнэй Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд ехэ туһа хүргэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев партиин XXV съезд дээрэ иигэжэ хэлээ: «Пекинэйхид түгшүүрил һуларуулха ябадалые буруу һүргэхэ, буу зэбсэг хуряалгахагүй, гүрэнүүдэй хоорондо бэе бэедээ этигэхэгүй, дайсан харша мэдэрэл түрүүлхэ гэжэ үсэд галзуугаар оролдоно, дэлхэйн дай хорото ябуулгын хүсөөр үүсхэхые эрмэлзэн, энээнэй ашаар бэедээ ашаг олзо олохые эрмэлзэнэ. Эдэ бүгэдэ хадаа эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудта ехэ аюултай, аша туһадань тон харша. Бидэнэр сэрэг дай һүжэрөөхэ энэ политикада шанга харюу үгэдэг байхабди. Совет гүрэнэй, социалис хани нэгэдэлэй, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй аша туһые хамгаалхабди».

Һүүлэй арбан жэлэй туршада хитадай асуудалай шухала нэгэ талань хадаа хитадта сэрэгэй гүрим оруулалга болоно, мүн тэрэнэй бэлэдхэлнүүд дайн сэрэгэй шэглэлтэй болонхой. Тиимэһээ хитадай асуудал ганса нютагай шэнжэтэй бэшэ, харин уласхоорондын аюулгүй байдалтай нягта холбоотой болоно.

Хитадта дайнда бүгэдэ ниитын бэлэдхэлэй улам түргэдэхэ ушар бүхы дэлхэй дээрэ хүн зоной һанаа зобооно. Мао Цзе-дунай «дайнда бэлэдхэл» тухай тезис хитадта гүрэн түрын партийна хараа шугам болгогдонхой. 1975 оной январьда баталагдаһан КНР-эй шэнэ Конституци элитээр дай жүрөөдэһэн политикын манифест юм. Хари гүрэнүүдэй сэгнэлтээр, КНР-эй гүрэнэй бюджедэй 40 гаран процент дайн сэрэгэй хэрэгтэ гаргашалагдана. Мүнөө маоистнууд ракетно-ядерна нөөсэ шадалаа хүгжөөхын тулада ехэ оролдоно. Энэ хэрэгтэнь капиталис гүрэнүүдшье туһална. Тинхэдэ хитадай армиин хуурай газарай сэрэгүүдэй хахад шахуу хубинь, мүн ракетно-ядерна ба агаарай сэрэгэйнь гол хуби Советскэ Союзай ба Монголой Арадай Республикын хилэ шадар суглуулагданхай. Ороной хойто нютагууд худар (хилэдэ дүтэ) хитадай ондоо газарнуудһаа залуушуул байрлуулагдана.

Хитадай амгалан тайбан байдалай түлөөбди гэһэн үгэнүүдэй худал хуурмагынь үнинэй элирэнхэй. Юуб гэхэдэ, өөһэдэйнь һүүлэй үедэ Советскэ Союзай ба Индиин хилэ дээрэ сэрэгэй хүсөөр гаргаһан аашата муухай ябадалнууд бодото политикыень элирүүлнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ КНР-тэ сэрэгэй ба инженерно горитой хүдэлмэринүүд, мүн газар дорошье ехэ барилга хэгдэнэ, сэрэгэй промышленностиин заводууд газар доро нээгдэнэ, мүн түүхэй эд ба эдихэ хоолой нөөсэнүүд болон хүн зоной хоргодохо тусхай газарнууд баригдана.

Маоистнуудай аюулта политика ямар зорилгонуудтайб, ямар хойшолон гаргажа болохоб?

Маоис хитадайхидай дайнда бэлдэхэдээ шалтаг болгодог, «СССР-эй эзэрхэг түримхэй ябуулгаһаа» бэеэ «хамгаалһан операци» гэдэг хуурмаг үгэнүүдтэнь уласхоорондын олониитэ этигэнэшьегүй, этигэхэшьегүй. Нэгэ нэгэндээ хүсэ хэрэглэлсэхэгүй, добтололсохогүй тухай договор баталха тушаа олон ябуулгануудые, тодорхой дурадхалнуудые оруулжа, хитадай арадай ба уласхоорондын ниитэ олоной урда Советскэ Союз өөрынгөө һайн һайхан хүсэл эрмэлзэл харуулһан байна.

СССР-эй сэрэгэй ба экономическа хүсэ шадал хитадайхиһаа зүгөөргүй ехэ гэжэ, СССР-эй ба тэрэнэй союзнигуудтай тэмсэбэл, диилдэхэ байһанаа маоистнууд ойлгоно. Тиибэшье, маоистнуудай эзэрхэг түримхэй хараа шугам СССР-ые тодорхой хэмжээ ябуулгануудые абаха баатай болгоно

Совет арадай, мүн социалис бэшэшье оронуудай, тэрэнэй тоодо монгол арадай ба манай бүхы союзнигуудай амгалан тайбан, аюулгүй байдал лаб хангахын түлөө бэеэ хамгаалгые бэхижүүлхэ талаар гаргашын горитой хубиинень манай гүрэн даадаг байна.

Маоистска Хитадта бүгэдэ ниитын дайнда бэлэдхэл хадаа Маогой дэлхэйн дайн заатагүй болохо гэһэн хоолын хараатай политическэ заабарида үндэһэлнэ. Тэдэнэр СССР ба США хоёрые дайн сэрэгэй талаар урда урдаһаань табижа, дайн дажар үүсхэхые оролдоно. Тинхэдээ маоистнууд дэлхэйн зүришэлдөөнэй хажуу тээнь үлэхэ һанаатай.

Маоистнуудай дайнда бэлэдхэл нэн түрүүн Зүүн Урда Азиин зүгэй бага гүрэнүүдтэ, мүн дэлхэйн энэ хубида Хитадтай атаа мэеэ буляалдагша боложо боломоор Япон ба Инди хоёрто далда аюул бии болгоно.

Маоистска Хитадай бусад үндэһэ яһатанда дээрэлхэдэг үзэл ба булимтаран эзэмдэхэ эрмэлзэл ямаршье арадта, ямаршье гүрэндэ социальна байгуулалтаһаань дулдыдангүй аюултай байна гэжэ харуулна.

Маоистска Хитадай совет гуримда харша үзэл хадаа капиталис, мүн хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй аюулгүй байдал хангаһагүй, Хитадай талаһаа добтолго усадхаһагүй. Тиимэһээ Хитадай дайнда бэлэдхэлдэ зохиохо хэмжээнүүдэй абтаагүй һаа, нютагай шэнжэтэй гү, али дэлхэй дээрэ дайн сэрэгэй айхабтар ехэ һүйд татагдажа болохо байна. Тиимэһээ эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай урда эзэрхэг түримхэй дайн үүсхэгшые саг соонь тогтоохо гэһэн зорилго табигдана.

Мүнөөнэй Хитадай сэрэгэй ба экономическа хүсые ехэ гэжэ һаналтагүй. Тэрэ урданайхидаал адли сэрэгэй ба экономическа талаар һулашаг гүрэн байһаар зандаа. КНР-тэ манай гүрэндэ орходоо булад 6, электрын элшэ хүсэн 10, нефть 15 дахин багаар үйлэдбэрилэгдэдэг байна. Гэхэтэй хамта, Хитад талын ушаруулжа магад хэмжээе гүйсэд сэгнэхэгүй гээшэ буруу. Юуб гэхэдэ энэ гүрэн томо гүрэн, тиимэһээ саашадаа хүгжэхэ арга боломжонуудынь горитой, хүн зонойнь тоо ехэ. КНР промышленна ба хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгээр (булад, нефть, шулуу нүүрһэн, ороохо гарян ба гэхэ мэтээр) дэлхэйн түрүү гүрэнүүдэй тоодо ородог.

Империализмын эгээл эзэрхэг түримхэйшүүл маоистнуудай совет арадта ба социалис бүхы гүрэнүүдтэ эбсэшэгүй дайсан харша политикые хэрэглэхэ гэжэ һэдэлгэнүүдые гаргана.

Буржуазна хэблэл Хитадай сэрэгэй бэлэдхэлые «бэеэ хамгаалһан» шэнжэтэй гэжэ байжа худал һураг суу тараана. Пекинэй засаг баригшад баруун зүгэйнгөө «нүхэдтэ» «Советскэ Союзай гэнтын добтолгоһоо» хайшач гэжэ хамгаалха байһанаа өөһэдынгөө газар дорохи барилгануудые һайрхан харуулна.

Манай хилээ «хамгаалха» талаар абаһан хэмжээнүүдэй удаа СССР «эзэрхэг түримхэй хүсэл эрмэлзэлээ баруун тээһээ зүүн зүг тээшэ хандуулаа» гэжэ байжа маоистнууд һүүлэй үедэ хэлэдэг болонхой. Пекинэй политигуудта бардам худал эдэ үгэнүүдынь баруун гүрэнүүдэй аюулгүй байдал хамгаалагшадай үүргэ дүүргэлсэнэбди гэхэ арга олгоно. Тиин маоистнуудай иимэ хараа шугам сэрэгэй ба политическэ талаар империалис бүлэглэлнүүдтэй нэгэдэлгыень сагааруулжа үгэхэ гэжэ тэдэ найдана. Маоистнууд империалис засаг баригшадай хүсөөр өөһэдынгөө эзэрхэг түримхэй дайн ба усалай политика ябуулхые һэдэнэ, харин империалистнуудай бүлэгүүд өөһэдынь эдэ муухай хараа бодолнуудые маоистнууд дүүргэхэ һаабы гэжэ найдана.

СССР-эй урдаһаа сэрэгэй хүсөөр сэхэ орохо хэрэгэй аймшагтайе маоистнууд хараадаа абажа, эзэрхэг түримхэй политикаа Зүүн Урда Азиин гүрэнүүд руу шэглүүлнэ. Эгээл эндэ үндэһэ яһа илгаһан эзэрхэг түримхэй заншалта болоһон хорото ябадалнуудые хитадай богдо хаапууд үнгэргэдэг байһан юм. Энэ политикынь маоистнууд халан абаа.

Зүүн Урда Азиин гүрэнүүдһээ Хитад сэнтэй стратегическэ түүхэй эд — ёһото каучук, үнгэтэ металл ба хүдөө ажахын продукци абадаг юм. Энэнь экономикодонь горитойгоор нүлөөлдэг байна.

Зүүн Урда Азида олон тоото хитад яһатан ажаһуудаг. Тэдэнэй зариманиинь яһала баян юм. Тиин тэдэнһээ Хитад жэл бүри 200 тухай миллион доллар абадаг байна. Маоистнууд баяшуулые өөһэдынгөө муу муухай үйлэ хэрэгүүдтэ хабаадуулжа эхилэнхэй.

Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй политикын Зүүн Урда Азиин гүрэнүүдэй хэрэгтэ оролсоһые олон жэшээнүүд, (Инди ба Хитадай хилэдэ болоһон үйлэ хэрэгүүд) харуулна. Гадна, Пекинэй булимтаран зонхилогшод арадуудай национально сүлөөрэлгын тэмсэлдэ, революционно хүдэлөөндэ урбаа.

СССР ба социалис бэшэ гүрэнүүдэй хани нэгэдэлэн аша туһада түшэглэн эрэлхэг зоригтой вьетнам арад дайсанаа дараа, даагаа һүүлдээ. Энэ хэрэг хадаа манай үе сагай национально-сүлөөрэлгын ба революционно хүдэлөөндэ урма зориг бадаргаһан үйлэ хэрэг болоно. Вьетнам арадай илалтада Пекинэйхидэй «баярай» нюур сахиһан шанар шэнжэтэй байһыень маоистнуудай һүүлэй сагай үйлэ хэрэгүүд харуулна. Юуб гэхэдэ, маоистнууд нэгэдэнги хүсэтэй социалис Вьетнам тогтохонь гэжэ ехэтэ һанаагаа зобоно.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда Зүүн Урда Азиин зүгтэ Хитадай ябуулдаг политика вьетнам ба совет гуримда харша үзэлтэй боложо байна. Маоистнууд дэлхэйн энэ нютагта ДРВ-гэй ба социалис бэшэ гүрэнүүдэй улам ургажа байгаа хүндые бууруулха, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе өөһэд тээшээ татажа абаха гэһэн хараа бодолтой.

Дээрэ хэлэгдэһэнһээ тобшолол хэхэдэ иимэ байна. Социалис гүрэнүүд ба эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд маоис Хитадай эзэрхэг түримхэй дай жүрөөдэһэн хараа шугамда харюу үгэхөөр бэлэн байха ёһотой.

Тиимэһээ партиин XXV съездэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо иигэжэ хэлээтэй: «Хитадтай харилсаха тухай асуудалаар манай парти XXIV съездын тодорхойлһон хараа шугамые хэлбэришэгүйгөөр баримтална. Энэ хараа шугамай зүб байһые ажабайдал гэршэлээ. Бидэнэр маоизмгай эбсэшэгүй шанга тэмсэл саашадаашье ябуулхабди.

Гэхэтээ хамта, бусад оронуудтал адли хитадтайшье харилсахадаа, тэгшэ эрхэтэй байха, бэе бэеынгээ бүрин эрхые, газар дайдын бүрин бүтэн байлгые хүндэлһэн, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохогүй, хүсэ хэрэглэхэгүй гэһэн гол ёһые шууд баримталхабди гэжэ үшөө дахин мэдүүлхые хүсэдэнэ. Тобшоор хэлэхэдэ, бидэнэр эбтэй зэтэйгээр зэргэ оршолгын үндэһөөр Хитадтай харилсаагаа гуримшуулхаар бэлэмди. Тинхэһээ байтагай, хэрбээ пекинэйхидэй үнэхөөрөө марксизм-ленинизмдэ үндэһэлһэн политика дахин бэелүүлдэг боложо, социалис оронуудта харша хараа шэглэл бэелүүлхэ ябадалһаа арсажа, социализмын дэлхэйтэй холбоо харилсаатай байха, һанал нэгэдэхэ замда ороо һаань, энэнь манай талаһаа зохихо ёһоор ойлгогдожо. социалис интернационализмын гол ёһонуудтай таарууигаар СССР КНР хоёрой хоорондо һайн харилсаа хүгжөөхэ арга боломжо олдохо гэжэ бата найдамтайгаар мэдүүлхэ байнабди. Энээн тулаа Хитад талынхид лэ үгэеэ хэлэхэ ёһотой».

А. ТЫХЕШКИН,
Буряадай хүдөө ажахын институдай КПСС-эй түүхын кафедрын ахалагша багша.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

СЪЕЗДДЭ — АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

СОФИ. Советскэ Союзай аха дүү ёһоной туһаламжаар Козлодуйда баригдажа байгаа атомна электростанциин барилгашад ажалай эрхим бэлэг БКП-гэй XI съездэдэ баряа. 440 мянган киловатт хүсэтэй хоёрдохи реактор болзорһоонь 45 хоногоор урид ашаглагдажа, АЭС-эй түрүүшын ээлжээн проектээр хараалагдаһан хүсэндөө хүрэбэ.

Мүнөө хүдэлжэ байһан реакторнуудтай зэргэлээд, станциин хоёрдохи ээлжээнэй барилга хурдан түргэнөөр ябуулагдажа байна. Түсэбтэ долоодохи табан жэлэй туршада үшөө хоёр реактор ашаглалгада оруулагдаха юм. Козлодуйска атомна станци 1980 ондо [illegible] электрик бүхы элшэ хүсэнэй 20 процентые үгэдэг болохо.

БУЛАД ЗАМААР

УЛААН-БААТАР. Түмэр замай эндэхи отделенидэ үглөө бүри зүблөөн зарлагдажа, үнгэрһэн сүүдхэ соо хэһэн ажалай дүнгүүд согсологдодог, хэгдэхэ ажалай зорилгонууд зүбшэгдэдэг юм. Иимэ зүблөөн замай управлениин начальнигай нэгэдэхи орлогшо Н. Цэрэнноров үнгэргэнэ.

Түмэр замай албанай начальнигуудай тодо, тобшо мэдээсэлнүүдһээ Монгол ороной түмэр зам үнгэрһэн хорин дүрбэн часай туршада соо һайнаар хүдэлөө гэжэ элирнэ. Арадай ажахын шухала ашаа Советскэ Союзһаа асаржа ерэһэн поездые угтан абаха арга бэдэрхэ асуудал зүблөөн дээрэ зүбшэгдэнэ. Монголой түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдэй нүхэсэлэг ха… [illegible]

…гые түргэдхэхэдэнь туһалжа, локомотив хоёр-гурбан хоногто эльгээгыт гэһэн гүйлтадань зүбшөөһэн харюу үгэбэ. Ёһото нүхэд, һайн хүршэнэр хадаа энэ асуудалнуудые түргэнөөр, саг соонь шиидхэбэ.

МНР-эй национальна экономико болон соёлой хурдан түргэнөөр урган хүгжэһэн ушар орон доторой түмэр замаар пассажирнуудые, ашаа зөөлгые дээшэлүүлхэдэ нүлөөлнэ. Советскэ Союзһаа хүдөө ажахын машинанууд, промышленна урган хэрэглэлэй эд бараан болон бусад ашаан Монголой түмэр замаар республика руу зөөгдэнэ. Монголой хилын саана худалдадаг заншалта эд бараан — малһаа абтадаг түүхэй эд, хүнгэн болон эдеэ хоолой про… [illegible]

…технигүүдэй хамта хүдэлдэг интернациональна коллектив июниин 14 — МНРП-гэй XVII съездын нээгдэхэ үдэр болотор үйлэдбэриингөө хахад жэлэй программые дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

ЭЛЕКТРОННО ТУҺАЛАГШАД

БУДАПЕШТ. Венгриин промышленна томо ехэ хотонуудай нэгэн Татабанида хотын транспортые хүтэлбэрилхэ электронно-тоолон тодорхойлолгын түбые туршалжа дүүргэбэ. Транспортын ямар участогта, хэзээ машинануудые олоор ябуулхаб, пассажирнуудые таһалгаряагүйгөөр хангахын тула жолоошод хэды эрьесэ хэхэ ёһотойб гэжэ сэсэн, дуулам гай машинанууд мэдээсэнэ.

Үнгэрһэн жэлэй һүүл багаар хүтэлбэрилгын иимэ тухеэрэлгэнүүдэй туршалга эхилээ һэн. Электронно «туһалагшадые» хэрэглэһэнэй ашаар хотын транспортын хүдэлмэрие һайжаруулха, автобусуудай тоое 10 процентээр доошолуулха арга олдоһон байна.

(ТАСС).

„БУРЯАД ОРОН-75"

гэhэн фотоконкурсдо ерэhэн зурагуудhaa

Түрэл хизаар. Д. НИМАЕВАЙ фото.

Хүгжэмшэ басаган. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ hУРАЛСАЛ

Республиканска, аймагай газетэнүүдэй редакцинуудай, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй радиодамжуулгын болон телевидениин комитедэй бэшэгэй таhагуудые даагшанарай нэгэ үдэрэй семинар Улаан-Үдэдэ боложо дүүрэбэ. Тэрэниие республикын журналистнуудай холбооной правлени эмхидхэhэн байгаа.

«КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые олон ниитэдэ тайлбарилан ойлгуулха талаар хэблэлэй, радио болон телевидениин зорилгонууд» гэhэн асуудалаар республикын журналистнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ, «Правда Бурятии» газетын редактор И. Щекотов семинар дээрэ элидхэл хэбэ. «Редакциин бэшэгэй таhагай ажалай зарим дүршэл тухай» «Буряадай залуушуул» газетын редактор К. Баторов хөөрэбэ.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүдые бүридэлдэ абаха, хэблэлдэ бэлдэхэ, газетэнүүдтэ толилогдоhон шүүмжэлхы бэшэгүүдэй мүрөөр хэмжээнэй яажа абтадаг байhан тушаа «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй бэшэгүүдэй таhагуудые даагшанар Б. Ванчиков, А. Кушнарев, Улаан-Үдын телестудиин бэшэгүүдэй таhагай редактор Л. Суворова семинарта хабаадагшадта хөөрэбэ. «Бэшэгэй мүрөөр корреспондент хүдөө гараба» гэhэн асуудалаар «Правда Бурятии» газетын редакциин бэшэгүүдэй таhагай корреспондент Л. Неретина hонирхолтой хөөрөө хэhэн байна.

«Рейдовэ шалгалтануудые түсэблэлгэ ба эмхидхэлгэ», «Хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй hуралсал эмхидхэлгэ, уншагшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ хүдэлмэри» гэhэн асуудалнуудаар Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын туяа» газетын редактор С. Цыбиков, СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн В. Давыдов гэгшэд семинар дээрэ хөөрэбэ. Редакциин штатнабэшэ таhагуудай хүдэлмэриие түсэблэлгэ ба хүтэлбэрилгэ тухай Загарайн аймагай «Вперед» газетын бэшэгүүдэй таhагые даагша Л. Вильмова хэлээ. Совет хуулинуудай зарим асуудалнуудаар зүбшөөлнүүдые республикын Юстициин министерствын хүдэлмэрилэгшэ М. Могнонов хөөрөө.

Семинарта хабаадагшад ажал хүдэлмэри тухайгаа hанамжаяа андалдаhан байна. КПСС-эй обкомой пропагандын болон агитациин таhагай хэблэлэй секторые даагша И. Р.-Д. Очиров семинарай түгэсхэлдэ үгэ хэлэбэ.

Ц. ДУГАРОВ,
республикын журналистнуудай холбооной секретарь.

hУРАГШАДАЙ ХАРАЛГА

Аймагай hургуулинуудай уран hайханэй коллективүүдэй харалгын түгэсхэлэй концерт Баргажанай соёлой ордон соо мартын 23-да болобо. Эндэ бүхы hургуулинуудаар үнгэргэгдэhэн харалгада шэлэн абтаhан номернууд харуулагдаа.

Концертын программада совет арадуудай дуунууд, уран үгэ ба шүлэгүүдые уншалга, молдав, казах, ород, буряад, кубын арадуудай хатар, элдэб сценкэнүүд байгаа.

Харалгын жюри эгээл эрхим 17 номер республикын харалгада шэлэн абаа.

Нэгэдэхи hуури Баргажанай, хоёрдохи — Баргажанай-Адагай, гурбадахи — Уланай дунда hургуулинуудай коллективүүд эзэлээ.

Н. ГАЛДАНОВ.

ХИТАДТАХИ ХЁМОРООН ТУШАА

Хэдэн үдэрэй туршада Пекинэй түб талмай Таньаньмэнь дээрэ олон зоной хабаадалгатай жагсаалнууд эмхидхэгдэжэ, маоис ёhо гуримые, тэрэнэй политикые буруушааhан Хитадай ниислэл хотын улад зоной буhалгаан болон hүжэрбэ. Хитадта үнгэргэгдэдэг заншалта дурдалга, тэрээнтэй дашарамдуулан Таньаньмэнии талмай дээрэ, Революциин баатарнуудай хүшөөгэй дэргэдэ веногуудые табилга мүнөөнэй жагсаал эмхидхэхэ шалтагаан болоhон байна. Чжоу Энь-лайда зорюулагдаhан веногууд, маоистнуудта тааруугүй этэгээдүүдые усадхаха, «соёлой хубисхал» гэдэг ябуулга дахинаа үүдхэхэ зорилготой кампаниин Хитадта мүнөө үнгэргэгдэжэ байhые буруушааhан, маоизмда харша гаршагуудтай веногууд энэ удаа тэрэ хүшөөгэй дэргэдэ табигдажа захалаа.

Мүнөөнэй кампани Мэо Цзэ-дунай hамган Цзян Цинь түрүүтэй бүлэг хүнүүдээр үүдхэгдэнэ гэжэ хэлээтэй листовко талмай дээрэ сугларагшадта уншагдаhан байна. Полицинхид, ополченецүүд ба зэбсэгтэ солдадууд сугларагша зониие талмай дээрэhээ намнаа, заримыень барижа хаагаа. Апрелиин 5-най урда hүни эндэхи засагаархид бүхы веногуудые талмай дээрэhээ абажа хаяhан байгаа.

Удаадахи үглөөгүүр олон зон тэрэ талмайе хүреэлжэ эхилээд, хүшөөгэй дэргэдэ табигдаhан веногуудые бусааха эрилтэ хэбэ. Гэнтэ болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэгшэд веногуудые абажа хаягша засагай түлөөлэгшэдэй ябуулгые буруушааhан, маоизмда харша лозунгнуудые хашхаралдаhан байна. Талмайн түбэй хуби полициинхидээр ба ополченецүүдээр дахинаа бүhэлэгдөө. Талмайн оршон тойрондо, Пекинэй сэрэгэй округой штабай байдаг райондо, мүн ойро шадарай кварталнуудта зэбсэглэмэл олон солдадууд суглуулагдаhан байба. Жагсаалда хабаадагшад хэдэн автомашинануудые галдаа, талмай дээрэхи байшангуудай нэгые шатааха hэдэлгэ гаргаа гээд хэлэгдэнэ.

Аюулгүйе сахиха хүсэнүүд, армиин подразделенинүүд ба ополченецүүд шиидамуудые хэрэглэн, дахинаа сугларагшадые намнаа. Хэдэн хүнүүд баhа хаагдаhан байна.

Таньаньмэнии талмай дээрэхи буhалгаанууд маоизмда харша удха шанартай гэжэ Хитадай засагаархид мэдэрхэ баатай болоо. Жэшээлэн хэлэбэл, Пекинэй ревкомой түрүүлэгшэ У. Дэгэшын гаргаhан, радиогоор дамжуулагдаhан хандалга дотор иигэжэ хэлэгдэhэн байгаа: Жагсаалда хабаадагшад «дурдалгын үдэрые политическэ тулалдаанай үдэр болгохо hэдэлгэ гаргаа, революцида харша hүйдхэлэй ябуулгануудые хээ, тэмсэлэйнгээ гол сохилтые түрүүлэгшэ Маодо, тэрэнэй хүтэлбэрилдэг ЦК-да эсэргүү шэглүүлээ».

Маоис хүтэлбэрилэгшэдэй эрhээ яаралтай хэмжээнүүдые абаhанай, хүнүүдые олоор барижа хааhанай эсэстэ Хитадай ниислэлдэхи оршон байдал мүнөө үень заримтэды заhараа. Гэхэ зуура, солдадууд засагай байшангуудые сахин харууhална. Аюулгүйе сахиха хүсэнүүд, сэрэгэй частьнууд ба ополченецүүд Таньаньмэнии талмайн районие хүреэлэнхэй байhаар.

Таньаньмэнии талмай дээрэхи хёмороон юу харуулнаб гэхэдэ, Хитадтахи дотоодын политическэ тэмсэл бүри шанга түхэл маягуудтай боложо байна. Эдэ бүгэдэhөө тухайлхада, эндэхи байдал улам орёо боложо байнхай. Хитадай общество доторхи hанал бодолой алгасал улам дэбэрнэ, маоис хүтэлбэриин политикые буруушаадаг ажалшадай шэнэ бүлэгүүд эндэхи тэмсэлдэ элсэн оролсоно. Хитадта социализм байгуулгын хэрэгhээ маоис бүлэгэйхидэй арсаhан ябадал, политическэ талаараа гансаардалгада, экономическа мухардалгада ороноо оруулhан ябадал эндэхи политическэ байдалай хүгжэлтэдэ улам ехээр нүлөөлнэ. Эдэ үдэрнүүдэй үйлэ хэрэгүүдhээ харахада, мүнөөнэйнь хараа бодолдо эсэргүү тэмсэлые усадхан зайсуулхын тула маоистнууд хэhээлгэ мүрдэлгын хэмжээнүүдые хэрэглэнэ.

(ТАСС).

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

Спорт

Мүнөөдэр Ленинэй ордento локомотив-вагон заhабарилгын заводой соёлой ордон соо боксоор «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө бүхэсоюзна нээмэл мүрысөөн эхилхэнь.

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө боксоор үнгэргэгдэхэ заншалта наадан мүнөөдэр, үдэшын зургаан часhаа эхилхэ байна. hонирхолтой энэ нааданда манай республикын боксернуудhаа гадна, Москва, Ленинград хотонуудай, союзна республиканууудай — Казахай, Киргизиин, Узбегэй ССР-нүүдэй, аха дүү Монголой Арадай Республикын, Красноярска хизаарай, Яхадай АССР-эй, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай суглуулагдамал команданууд хабаадалсахаар ерэнхэй.

Монголой Арадай Республикаhаа ерэгшэдэй дунда уласхоорондын хэдэ хэдэн мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаhан, МНР-эй спортын мастернууд Джадамбаа, Батмүнх болон Баярсайхан, Нямдав, Баттулга, Намналгарав, Цэрэн гэгшэд бии.

Бүхэсоюзна нааданда хабаадалсажа, байгша ондо «Байгал» журналай шанда хүртэжэ, Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэ буляалдахаар Ленинградай «Спартак» бүлгэмэй боксернууд ерэнхэй. Тэдэнэй дундаhаа нэрлэбэл, ороной болон спортын бүлгэмүүдэй түбэй соведэй түрүү hуури эзэлхын түлөө хэдэн нааданда хабаадалсажа гараhан СССР-эй спортын мастернууд В. Носов, В. Ощепков, А. Красько болон бусад болоно. Яхадай АССР-эй командын бүридэлдэ мастерта кандидадууд А. Таасыров, Н. Нюров, спортын мастер С. Аммосов гэгшэд хамтадаа арба нэгэн боксер ерэнхэй. Тиихэдэ Забайкалиин сэрэгэй округhоо залуушье hаа, дүршэлтэй боксернууд боложо ябаhан Л. Сапецких, В. Витоненко, А. Мешков, М. Махмудов гэгшэд бии. Ехэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар бусад союзна республиканууд, область, хизаарнуудай боксернууд үсэгэлдэр Улаан-Үдэ хотодомнай хүрэжэ ерэбэ.

— Манай республикын нэрэ солые хэд боксернууднай хамгаалхань бэ? — гэжэ Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын тренер, Россин Федерациин габьяата тренер А. А. Атархановhаа асуугдаа:

— Мүрысөөндэ хабаадалсаха дуратайшуул олон. Энэнь яhала hайшаалтай. Зүгөөр hүүлэй hуралсалhорилго, мүрысөөнүүдэй дүн хаража үзөөд, республикынгаа суглуулагдамал хоёр командые бүридүүлhэн байнабди. Тэдэнэй нэгэ хэдые нэрлэхэдэ иимэ: республикын үнинэй боксернуудай нэгэн, Россин Федерациин, «Локомотив» бүлгэмэй түбэй соведэй хэдэн мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаhан, СССР-эй спортын мастер Владимир Султумов, СССР-эй спортын мастер, Москва хотын чемпион Доржи Зориктуев, байгша ондо СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаhан Александр Осокин, мастерта кандидадууд Валентин Авдюшев, Александр Кондаков, аха дүүнэр — Геннадий, Владимир Плюснинтэн, хүндэ шэгнүүртэй. СССР-эй спортын мастер Александр Долматов болон бусад хабаадалсахань.

Мүрысөөн дүрбэн үдэрэй туршада үргэлжэлхэ. Апрелиин 8—9-нэй үдэрнүүдтэ үдэшын зургаан, 10-да 4 часhаа, 11-дэ үдэрэй хоёр часhаа эхилхээр хараалагдана.

Иигээд лэ, мүнөөдэр 6 часhаа Ленинэй ордento локомотив-вагон заhабарилгын заводой соёлой ордон соо заншалта гонгын дохёо үгтэжэ, шамбай шуран хүбүүд Буряадай АССР-эй чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө шанга тэмсэл эхилхэнь шуу.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

«ТЭРЭНГИИН» ШАНДА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨӨ

Футболоор Улаан-Үдэ хотын хабарай түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн республикымнай ниислэл хотодо үнгэргэгдэжэ байна. Физкультура болон спортын городской комитедэй үнгэргэhэн, «Тэрэнги» гэжэ шанда хүртэхын түлөө энэ мүрысөөн хоёр бүлэгөөр авиационно заводой, мяха-консервын комбинадай стадионууд дээрэ боложо байнхай.

Эдиршүүлэй нааданда 7 команда хабаадана. «Текстильщик» команда авиационно заводой хоёрдохи командые — 9:0, «Забайкалец» өөhэдынгөө спортын клубай хоёрдохи командын футболистнуудые — 4:0, ЛВРЗ-гэй СК транспортын «Локомотивые» — 2:0, «Стекольщик» «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэгэй эдиршүүлые 3:1 тоотойгоор шүүгээ.

Эрэшүүлэй дунда 16 команда заншалта нааданда хабаадана. Онохойн модоной комбинадай «Онохой», Ленинэй ордento локомотив-вагон заhабарилгын заводой, авиационно заводой «Забайкалец» командануд хоёр наадanай hүүлээр тус тустаа 4 очкотой болоод, нэгэдэхи бүлэгтэ түрүүлжэ ябана. «Онохой» авиационно заводой хоёрдохи командые — 2:1, «Мостовигые» — 8:3, ЛВРЗ-гэй футболистнууд «Мостовигые» — 11:2, БМДК-гай командые 7:1, «Забайкалец» трампаркын спортсменүүдые 10:0 тоотойгоор шүүгээ.

Хоёрдохи бүлэгтэ транспортын «Локомотив» дүрбэн очкотой болонхой. Тус командын футболистнууд «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэгые — 4:1, «Торпедые» 5:0 тоотойгоор илаhан байна. «Электромашина», «Текстильщик» командануд 3—3 очкотой болонхой.

Б.-М. ЖИГЖИТОВ.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО ХИЛЫН СААНАhАА

ВАРШАВА

Соёлой харилсаан үргэдэнэ

ТАСС

1976—1980 онуудта ПНР-эй ба СССР-эй хоорондохи эрдэм, техникын-соёлой харилсаанай түсэбтэ эндэ гар табигдаа. Эрдэм наукын, дээдэ hургуулиин, гэгээрэлэй, соёлой, искусствын, элүүрые хамгаалгын, олонниитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй, спортын ба бусад асуудалнуудаар хоёр ороной харилсаа холбоое гүнзэгырүүлэн бэхижүүлхээр хараалагдана. Тодорхойлон хэлэхэдэ, уран hайханай коллективүүд, дуушад, хатаршад нэгэ нэгэндээ ошожо, мэргэжэл шадабаряа харуулха, выставкэнүүд эмхидхэгдэхэ, хоёр орондо фестивальнууд, конкурснууд, соёлой үдэрнүүд үнгэргэгдэхэ байна.

ПНР-эй ба СССР-эй хоорондохи харилсаанай табан жэлэй энэ түсэб аха дүү хоёр ороной хоорондохи соёлой ба эрдэм наукын харилсаае удаан болзороор, али бүхы талаhаань хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ шухала алхам болоно.

ДЕЛИ

Индиин экономико хүгжэнэ

ТАСС

Индиин экономикодо ехэ амжалтануудай туйлагдажа байhан тухайнь мартын 31-дэ дүүрэhэн 1975—1976 онуудай финансын жэлэй түрүүшын 9 hарын туршa соохи эндэ толилогдоhон экономическа шэнжэлэлэй тоо, баримтанууд хөөрэнэ. Финансын энэ жэл урда жэлнүүдhээ тад ондоо байгаа. Энэ үе соо национальна продукт үйлэдбэрилгэ — 5,5, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн — 4,5, хүдөө ажахын үйлэдбэриин хэмжээн 8 процентээр ургаhан байна. Оптово ба розничнo үнэ сэн хямдараа.

Промышленностьда туйлагдаhан амжалтануудта гүрэнэй предприятинууд ехэ хубитаяа оруулhан байна. Энэ үе соо шулуу нүүрhэ малтан абалга, булад, шэрэм шудхалга, цемент, химическэ үтэгжүүлгэнүүд, алюмини, электрын элшэ хүсэ, хүндэ түхеэрэлгэ үйлэдбэрилгэ дунда зэргээр 15 процентээр дээшэлhэн байха юм.

Индидэ шухала удха шанартай промышленностиин эдэ hалбаринуудта гүрэнэй сектор гол hуури эзэлнэ. Советскэ Союзтай Индиин экономическа, худалдаа наймаанай бата харилсаа холбоо тогтооhоной ашаар иимэ ехэ амжалтанууд туйлагдаха аргатай болоо гэжэ Индиин худалдаа наймаанай гүрэнэй министр Д. П. Чаттопадхайя тэмдэглээ.

ТОКИО

Япондо буhалгаанууд үргэдэнэ

ТАСС

Ажабайдалайнгаа аша туhа болон эрхэнүүдээ хамгаалхын түлөө тэмсэлэй шэнэ шатые Японой хүдэлмэришэн анги эхилбэ. Орон соогуур буhалгаанай долгин эбхэрнэ. 2,2 миллион шахуу хүн хүдэлмэрээ зогсоогоо.

Түмэр замшад тэмсэлэй манлайда ябана. Транспортнигуудай буhалгаалhанhаа боложо, түмэр зам, хотын транспорт хүдэлхэеэ болёо. Поезднууд, автобусууд зогсоогдоо, метро хаагдаа. Ороной 70 портын хүдэлмэришэд, хэлхеэ холбоошод, шахтернууд буhалгаалба.

Гүрэнэй эмхи зургаануудай, предприятинуудай алба хаагшадай буhалгаанай тэмсэл үргэдэнэ. Салин хүлhыень дээшэлүүлхэ, социальна хангалгые hайжаруулха, хүдэлмэригүйдэлгые, юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгые, мүнгэнэй үнын уналгые буруушааха эрилтэнүүдые табина.

Юhэ миллион шахуу хүниие нэгэдүүлдэг профсоюзууд япон ажалшадай энэ жэлэй хабарай добтолгодо хабаадана.

ВАШИНГТОН

Дж. ФОРДЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

ООН-ой дэргэдэ байдаг совет түлөөлэлгэтэ эмхиин байшангые буудаhанhаань уламжалан, hанаата боложо байhанаа президент Дж. Форд мэдүүлбэ. Энэ хадаа хархис бүлэгэй гаргаhан hүүлшын харата муухай ябуулга болоно. Тэрэ американ ёhо заншалнуудта огто таарахагүй байна гэжэ президент хэлээ. США-гай арад иимэ харата муухай ябуулгаар дураа гутана, тэрэниие зайсуулха эрилтэ табина. Хүнэй эрхэнүүд тухай анхаралаа хандуулнабди гэжэ хүнэй ами наhанда аюул тохёолдуулдаг, үхибүүд болон эхэнэрнүүдые айлган hүрдөөдэг хүнүүдэй мэдүүлдэг байhаниинь гайхалтай.

Иимэ гутамшаг муухай ябуулгануудай түлөө харюусалгатай хүнүүдые сүүдтэ үгэхын тула бүхы юумэ хэхыень Юстициин министерствэдэ заабари үгэбэб гэжэ президент мэдээсэ.

ВАШИНГТОН

Урдынгаа хараа шэглэлээр

ТАСС

Сионис эмхинүүдэй нэгэн болохо Америкын еврейскэ конгресс гэдэгэй эндэ болоhон съезд дээрэ гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер үгэ хэлэхэдээ, Израилиие США урдынхидал мэтэ али бүхы талаарнь дэмжэхэ юм гэжэ тэмдэглээ.

Холбоото Штадууд Израилиие хэзээдэшье орхихогүй, тэрээндэ шиидхэхы туhаламжа үзүүлэлгэеэ хэзээдэшье зогсоохогүй, сепаратна хөөрэлдөөнүүдые хэхэгүй юм гэжэ гүрэнэй секретарь мэдүүлбэ. Израиль тушаа Холбоото Штадуудай абаhан тодо hонор, саг үргэлжын уялганууд иимэ байна.

Американ-египет харилсаан тухай мүнөө США-гай конгресс дээрэ үнгэргэгдэжэ байhан хөөрэлдөөнүүдhээ энэ мэдүүлгэ сэхэ дулдыдана.

БОНН

СДПГ-гэй правлениин заседани

ТАСС

СДПГ-гэй правлениин заседани боложо, Баден-Вюртемберг гэжэ газарай ландтагта үнгэргэгдэhэн hунгалтын дүнгүүдые хаража үзэбэ. Партиин түрүүлэгшэ В. Брандт заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тэрэнэй дүнгүүд СДПГ-дэ тон хангалтагүй байна гэжэ мэдүүлээ. В. Брандтын хэлэhэнэй ёhоор, 1976 оной октябрь hарада бундестагта үнгэргэгдэхэ hунгалтын урда тээ партиин бүхы хүсые яажа элсүүлэлтэй гээшэб гэhэн асуудалые наринаар шэнжэлхыемнай hунгалтын дүнгүүд баадхана. Бундестагта үнгэргэгдэхэ hунгалтын үедэ СДПГ-гэй илалта туйлаха аргатай байhандань этигэнэ.

ЛОНДОН

ХҮШЭР ХҮНДЭ БАЙДАЛТАЙ

ТАСС

Англиин шэнэ премьер-министр Дж. Каллагэн оронойнгоо хүн зондо хандажа, радио ба телевиденеэр үгэ хэлэбэ. Ороноймнад урда экономическа түбэг бэрхэшээлнүүд тохёолдожо байна. Эдэ бүгэдые усадхан зайсуулхын тула нэгэдэхэ ёhотойбди гэжэ тэрэ хэлээ.

Гол шухала хоёр асуудалые — мүнгэнэй үнын уналга ба хүдэлмэригүйшүүлэй олошоролгые шиидхэхын тула тэмсэхэ ёhотойбди гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Мүнгэнэй үнын уналга хүдэлмэригүйшүүлые үсөөрүүлжэ-хэзээдэшье шадахагүй байна. Оромнай өөhэдынгөө эрилтэ хэрэглэмжэ хангажа шадахаяа болёо гэжэ премьер-министр мэдүүлбэ. Ехэ урьhаламжа абажа, нэгэ жэгдэ ажаhууха ушартай болонобди. Теэд энэ ушар таhалгаряагүй үргэлжэлхэ аргагүй ха юм.

Эдэ бүхы бэрхэшээл түбэгүүдые усадхан зайсуулха хүнгэн зам үгы гэжэ Дж. Каллагэн хэлээ. Байдалнай hаяар hайжарха юм гээд найдуулжа шадахагүй байнаб.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ашаг үрэ ба шанар — гол зорилго мүн» — түрүү бэшэг. «Мүрысөөнэй ябаса тухай» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Мяханай үүлтэртэ адууhа мал үсхэбэрилхэ хараа түсэбүүд» — А. Паршинай, К. Мункоевой статья. Партийна ажабайдал. Фельетон.

Гурбадахи хуудаhанда. «Партиин гэшүүн» — Е. Голубевой корреспонденци. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Прибайкалида зорюулагдаhан тусхай хуудаhан.

САГАЙ УЛАРИЛ

Үүлэтэйшэг байха, шииг нойтон орохогүй. Баруун тээhээ hулаханаар hалхилха. Республикын хойто аймагуудта болон Байгал шадар 1—6 градус дулаан. Улаан-Үдэдэ hүниндөө 8—9 градус хүйтэн, үдэртөө 8—10 градус дулаан байха.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.10 — «Спортлото» наадалга». 10.20 — «Литературна уулзалга». Георгий Марков. 11.05 — «hургуулияа дүүргээд, ажабайдалай үргэн замда гаралга» 11.50 — Забhарлалга. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — «Алтан шайба» гэжэ клубай шанда хүртэхын түлөө (үнгэтэ). 13.10 — К. Чуковский. «Бибигон» (үнгэтэ). 13.25 — «Эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмэй үдэшэнүүд». 14.30 — «Туршын бэеэ» (үнгэтэ). 15.30 — «Москвагай концертын залнуудаар» — шэнжэлэл (үнгэтэ). 16.20 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэ — бүгэдэ арадай зорилго». 16.50 — «Надёжный человек» — кинофильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Табан жэлэй түрүүшүүлэй үгэ».

«Орбита». 18.50 — «Эдиршүүлдэ зорюулагдаhан хүгжэмэй үдэшэнүүд» (үнгэтэ). 19.50 — Баримтата фильм. 20.00 — «Туршын бэеэ» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Надежный человек» — (2-дохи сери). 22.20 — «Г. Селезнев дуулана» (үнгэтэ). 22.35 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет» «Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэ — бүгэдэ арадай зорилго». 23.05 — «Арадай уран бэлиг» — шэнжэлэл (үнгэтэ). 23.50 — Забhарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40 — «Спортлото» наадалга.

Улаан-Үдэ. 18.50 — Телевизионно hонин.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н.01678. Заказ №